

Ingyenfüzet: „Csemegeszőlő termelése.“

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Bátor-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 50. szám.

December hó 8.

Trianon rémnapi Erdélyben.

Írta: Schandl Károly dr.

Mégis mozog a föld. Trianon végnapjai közelednek. Gömbös találkozása Mussolinival és Churchill angol külügyminiszter beszéde, melyben Erdélynek Magyarország-hoz való visszacsatolásáról nyilat-

kozott, földrengést okozott Hóra és Kloska országában. Kincses Kolozsvár magyar polgársága rémnapokat élt át újra, mint 1848-ban az oláh hordák zendülése idején. A magyar konzulátus házába égő

fáklyákat dobtak s a magyar koronás cimert letépték, hogy az oláh zászlót tüzzék ki a magyar állam házára. Nagyvárad, Szatmár, Arad, Temesvár és Kolozsvár városában, nyilván a bukaresti kor-

Érdekes lovasmutatvány, tessék megcsinálni!

Az egyik lovas lábszáraival a nyeregbe kapaszkodik és a földről kezeivel felkapja a labdát. A másik lovas a kápákba kapaszkodik. A ló természetesen vágásban halad.

BELPOLITIKA

Országgyűlés.

mány megrendelésére, magyarellenes tüntetéseket szerveztek. Külön vonatokon és autobuszokon szállították a napszám és pörkölt árán felhajtott csöcseléket. Bukarestből lerészegített diákokat hoztak Kolozsvár és Nagyvárad utcáira, akik véres terrorttal fenyegették a védtelen magyar lakosságot. Magyar újságoknak nem volt szabad megjelenni. Magyar újságírókat véresre vertek.

Igy „ünnepelte“ Románia Erdély „meghódításának“ tizenkét éves évfordulóját.

A kolozsvári főtéren Gömbös, Mussolini és Rothermere szalmából készült bábszobrát készülnek elégetni.

Igy akarják megakadályozni a trianoni revíziót . . .

Szegény erdélyi magyar testvéreink a kálvária útján most érkeztek a legfájdalmasabb állomásokhoz. Talán a Golgota következik sok magyar családra. De az ő szenvedésük a közeli megváltás záloga. Trianon vége közeledik . . .

Az oláhok Titulescu miniszterrel az élükön, nem rendezték volna ezt a vad terrort, ha nem félnének a közeli revíziótól. Nagyon rosszul állhat az ügyük, ha már az ősi oláh fegyverhez nyulnak, melyet 1848-ban is ordítottak a magyarok mézszárlásakor: *Cine mintye!*

De nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy ezzel a vad hajszával megakadályozzák, vagy késleltetik a revíziót. Ellenkezőleg: Erdély rémnapjai csak siettetik a revíziót. Európa és felelős államférfiai még jobban felfigyelnek a trianoni igazságtalanság szomorú következményeire és napirendre tűzik a revíziót.

Vigasztalja erdélyi testvéreinket az a tudat, hogy átvirrasztott éjszakáik a feltámadás hajnalának a pirkadását siettetik. *Mi pedig, itthon, megfogadjuk, hogy összefognak és békés eszközökkel bár, de — minden vizzályt félretéve — egy akarattal törünk a szent cél felé: Erdély életveszélyben levő magyar népének felszabadítására!*

A magyar sajtó egy bizonyos része tiz napon keresztül a közvélemény középpontjában tartotta a debreceni ifjúság körében lejátszódott eseményeket. Egyes újságok közlései alapján azt gondolhatta a magyar közönség, hogy az oroszországi zsidóüldözésekhez hasonló események történtek, amelyek a zsidó diákságot nemcsak a tanulás lehetőségétől fosztják meg, de az életét is állandóan veszedelemben tartják. A sok tulzódó újságcikkre végre Hóman Bálint kultuszminiszter, alapos és tárgyilagos vizsgálat alapján, képviselőházi felszólalásában adta meg a választ. Ebből kiderült, hogy a keresztény egyetemi ifjúság korántsem olyan hibás az események előidőzésében, mint ahogy azt egyes lapok beállították. A miniszter megállapította, hogy a debreceni egyetemen a zsidó hallgatók száma az elmúlt években nagyon megnövekedett, akik gyakran kihívóan léptek fel keresztény, náluknál jóval leghévesebb, társaikkal szemben. Nem lehet eszdelni ezek után, ha a keresztény ifjúság nem viselkedett meghunyászkodva ezekkel a kihívásokkal szemben. Az ifjúsági szervezetek különben nagy higgadtságról és józan-ságról tettek bizonyosságot és ha mégis előfordultak összeütközések — ezt a helybeli rendőrség is megállapította — azt a zsidó hallgatóság kifogásolható magatartása idézte elő.

A Kolozsvárott lejátszódott erőszakos, magyarellenes tüntetések nagy megdöbbenést és felháborodást keltek a magyar parlamentben. A képviselőház részéről legelőször Apponyi Albert gróf bélyegezte meg az oláhok eljárását, amely még a területenkivüliségi jogot sem kímélte meg. A nagy magyar államférfiu rámutatott arra, hogy a magyar revíziós mozgalom nemzetközi jogi szempontból sem eshet kifogás alá, mert hiszen a népszövetségi okmány 19. §-a alapján minden államnak joga van ahhoz, hogy ha olyan tarthatatlan állapotokat észlel, melyek a világ békéjét veszélyeztetik, revíziós mozgalmat indítsion. Különben is az egész világon tért hódít az a belátás, hogy az igazságtalan békeszerződéseken változtatni kell, ezt követeli Európa békéje és nyugodt fejlődése.

A felsőházban Berzeviczy Albert tette szóvá a kolozsvári tüntetések ügyét és megállapította, hogy ez a méltatlan, magyarellenes merénylet csak még jobban megerősíti a revíziót követelők táborát. Magyarország békés uton követeli az igazságtalan békeszerződések megváltoztatását és ezért elvárja a románoktól is, hogy kifogás alá nem eső eszközöket alkalmazzanak.

Puky Endre külügyminiszter a két felszólalásra válaszolva, kijelentette,

hogy erélyes lépéseket tett a román kormánynál hasonló események megakadályozása érdekében, a Kolozsvárott történektért pedig elégtételt követelt.

Eckhardt Tibor foglalkozott még a Házban ezzel a felháborító ügygel és kemény kifejezésekben hangoztatta, hogy a revíziós mozgalmat a legnagyobb eréllyel tovább kell folytatni és minden erővel arra törekedni, hogy a csonkaországi, de a megszállott területeken élő magyarságra nézve is, türelmetlen állapotok mielőbb megszűnjenek.

A Nemzeti Egység Pártjának értekezlete.

A Magyar Nemzeti Egység Pártjának rendes heti értekezletén meleg ünneplésben részesítették Hóman Bálint kultuszminisztert, mint ujonnan megválasztott székesfehérvári képviselőt, ugyszintén a Ház új női képviselőtagját: Melezer Lillát, aki a gar-dócbogdányi kerület képviselője lett. Az értekezleten felszóllalt Gömbös Gyula miniszterelnök is és arra kérte a képviselőket, hogy mindenfelé hirdessék az alkotó munka korszakának a kezdetét, amely nemcsak gazdasági megújodást fog hozni, de az egyes társadalmi osztályok között is megteremtí az összhangot.

Gömbös Gyula Nagykorörsön.

Gömbös Gyula miniszterelnök december hó 4-én, vasárnap tovább folytatta vidéki szervező körutját és ez-uttal Nagykorörsre látogatott el, ahová több miniszter és a pártvezetőség tagjai is elkisértek.

A miniszterelnök — az elhangzott szokásos üdvözlésekre válaszolva — nagy beszédet tartott, amelyben az alföldi magyarság szeretete mellett tett hitvallást. Az alföldi nép mindenkor a magyar függetlenségnek és a nemzeti öncéluságnak zászlóját tartotta kezében és ezért a régi kormányok részéről sok mellőzésben részesült. A mulasztásokat pótolnia kell a kormánynak, de ennek a munkának a feltételeit a népknek megteremtenie. Minden gazdának kereskedővé kell lenni, de egyszersmind bizonyos mértékig meg kell változtatni eddigi szokásait, melyek a termelő munkára és az értékesítésre irányuló szervezkedést akadályozták. Uj magyar emberfajtára van szükség és a higgadtan gondolkodó, egyetértést kereső magyaré a jövő. Bizik abban, hogy a magyar társadalom együttérzése megteremtí a továbbfejlődés lehetőségét. Ha a magyar ember látni fogja, hogy nemcsak a választások előestéjén fognak vele kezét, hanem a választások után is, akkor a lelki összhang bizto-

Ajánljuk barátainknak

az új

„Vasárnap“-ot!

san megteremtődik és nem lesz szükség arra, hogy apró pártokra szakadozva éljünk, melyek csak az erők szétforgácsolódását jelentik. Olyan parlamentre van szükség, mely nem a nemzet széttagolására vezet, hanem az egységet szolgálja. A gazdasági élet súlypontját a mezőgazdaságra helyezi és mindenekelőtt az exportkérdést tartja megoldandónak. A tőkének részt kell venni az alkotó munkában, mert a tőke nem azért van, hogy néhány ember gazdag legyen, hanem, hogy a nemzet összességének termelését elősegítse.

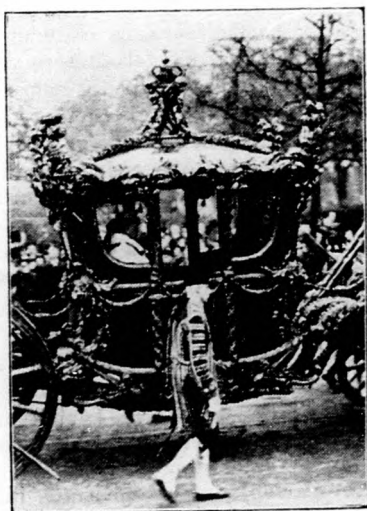
A miniszterelnök beszéde mély hatást keltett és a nagygyűlés hallgatói hosszasan ünnepelték Gömbös Gyulát.

Beszél a szobor...

Szobor lettem tehát, a földi öröklét jelképe. Aranybronz ruhám majd egy kicsit megfakul ugyan, de el nem szakad többé; a csizmám se kopik el, a derekam sem fárad meg a végtelen álldogolásban, mert időálló érc bennem és rajtam minden. Idekerültem Kossuth apánk s a nagy Andrássy Gyula társaságába, a magyar törvényház mellé. Nagy tisztesség ez reám, amire még álmaimban sem gondolhattam. Az ünnepeltetés sok magasztaló beszédre pedig még bronzszívem is megdobbant...

De én nem ide törekedtem, az én elindulásomnak iránya, célja nem a szobortalapzatra jutás volt. Az volna a legborzasztóbb tudat, ha a magyar társadalom azt hinné, hogy e szoborállással megfizetett minden munkámért.

Nem! Mikor én először elindultam

Az angol királyi pár gyönyörű, régi hintaja.

melyben a parlament megnyitására mennek. Az angol parlament megnyitása ma is ugyanolyan szokások és ünnepek között megy végbe, mint háromszáz évvel ezelőtt.

**A »VASÁRNAP« kiadóhivatala
a szerkesztőség mellé költözött.
A kiadóhivatal és szerkesztőség
uj, közös címe:**

**Budapest, V.
Báthory-utca 24.
(Telefon: 294—52.)**

**Kérjük olvasóinkat, hogy mindennemű
küldeményeiket kizárólag a fenti címre
szíveskedjenek küldeni.**

a gazdatársadalom felrészására, öntudatra ébresztésére, az emelvény a lábaim alatt egy kölesönként faladaferslág volt. Boldog voltam rajta, mert a beszédemet hallgató gazdák szeméből megértés, velemérzés s a jövő ígérete villant felém. Úgy láttam, hogy eszméim, elveim rokon szívekbe hullottak és ott gyökeret fogtak. Nem is akartam soha többet.

Én csak ébresztője akartam lenni a maga sorsával, életével sem törődő gazdatársadalomnak, ennek az örök néma gyerekeknek, akinek anyja sem értette szavát. Én egy kévébe akartam kötni őket, hogy erőt képviselhesenek az erő ellen, mert az életben csak az erő győz; a világot ez mozgatja, nem pedig a bölcsesség. Ezt akartam a falu népével megértetni. Ez volt a küldetésem, ennek szegődtem apostolává. S ha majd az ígém testet ölt s lesz egységes, összetartó, így erős kiscgazdatársadalom, akkor lesz küldetésemnek vége. Akkor majd a magvető boldog örömmel látom eszméim, munkám bokrosodását. Addig mindig beszélek, addig ércjakaim sem pihennek meg...

Kléd legyen a babér?

Koszorut kötöttem
Cserfalevelekből.
Harmat hullott reá
Örömkönyveimből.
Kinek adnám én azt?
Kinek adnám másnak,
Mint vitéz Lenkey
Huszár századának!

Ezt írta Petőfi 1848-ban, mikor a haza veszélyben volt és segélykiáltása elhallatszott az idegen földön katonáskodó magyar huszárokhoz. E kiáltásra melegség támadt a huszár-szívek körül és feledtek katonai fegyelmet, felelősséget, ezernyi veszélyt, jöttek a haza védelmére, az étellel járó harcra.

Ha a szabadságharc lánglelkű költője most élne, kikről énekelne, kik-

nek adná a babért? Valószínű, hogy a pécsi egyszerű bányamunkásoknak. Mert most, mikor a nyomor ellen harcra szólította fel a szegények anygaliszivü pártfogója, a Kormányzóne Ofömlétsága a magyar társadalmat, ez a melegség a pécsi bányászok szíve körül gyullt ki. Bár a legnehezebb sors jutott nekik, odaálltak egy szálíg a nyomor elleni harc táborába s minden hónapban egyórai munkabéruket felajánlották a Kormányzóne segélyakciójára, a nyomor könnyeinek eltörlésére.

E könnyek gyémántszemekként ragyognak, világítanak a pécsi bányászok koszoruján. (n. s.)

VILÁGKRÓNKA

Az egész világ nagy érdeklődéssel várta a német belpolitikai helyzet alakulását, amely hosszas tárgyalások után végre Schleicher tábornok kancellári kinevezésével legalább egy időre nyugvópontonra jutott. Ismeretes, hogy a november végén történt német választások a Papen-kormány bukásával jártak, nem teremtettek azonban olyan helyzetet, hogy ebben a nagy birodalomban a parlament többségén alapuló kormányzás jöhessen létre. Szám szerint a legnagyobb párt: Hitleréké ugyan s így egy ideig Hindenburg elnök Hitler kancellári megbízásával kísérletezett, kiderült azonban, hogy a nemzeti szocialista vezér, aki programjához mereven ragaszkodott, a többi pártokkal megegyezni nem tudott. Így nem volt más hátra, miután Papen személye és kormányzása az összes német pártok előtt népszerűtlen volt, mint Schleicher tábornok, a Papen-kormány hadügyminisztere, aki kétségtelenül rokonszenvelt élvez a számottevő német pártok előtt.

A pásztói takarékpénztár husz pengős részvényeket jegyeztetett adósaival.

A gazdaadósok tiltakozása ellenére terfűkre írják a részvények árát.

Ecesg, december hó.

A falu elszegényedése a gazdasági válság folytán egyre nagyobb és nagyobb méreteket ölt. Sok gazda még az adóját sem tudja megfizetni — nem azért, mert nem akarja, hanem mert tényleg nincsen miből — természetesen tehát, hogy még kevésbé tud eleget tenni egyéb magánkötelezett-segeinek.

És mégis ebben a nehéz időkben akadnak magánosok és pénzintézetek, melyek ugyancsak busásan aratnak a nyomorúságból. Nincs más mód: drákói szigorúsággal kell az illetékes szerveknek megakadályozni, hogy a gazdák szorult helyzetét bárki saját előnyére még elviselhetlenebbé tegye.

Szinte kétségbeejtő, hogy milyen esetek jutnak tudomásunkra. Ime egy megdöbbentő példa: a nógrádmegyei *Ecesg* és *Kozárd* községek igen sok gazdája panasszal fordult a *Faluszövetséghez*, segítségért és közbenjárásért kérve súlyos helyzetükből. Elmondták, hogy a *Pásztói Takarékpénztár r.-t.*-től évekkkel ezelőtt különböző nagyságu kölcsönöket vettek fel. Tehetségükhöz mérten törlesztgették is azokat, némelyiknek csak 10—15 pengős hátraléka maradt fenn. A nyár folyamán a takarékpénztár a gazdák megkérdezése és beleegyezése nélkül

az eredeti kölcsönösszeg nagyságához mérten (a legnagyobb kölcsön 400 pengő volt) 1—4 darab 20 pengős részvényt jegyeztetett velük, illetve 20—80 pengőt a terfűkre írt, dacára annak, hogy ez ellen tiltakoztak.

Vannak olyanok is közöttük, akik nem is a takarékpénztártól vettek fel kölcsönt, hanem *Weiss Aladár* pásztói fakeskedőtől vásároltak építkezési anyagot hitelbe és az összegről fedezeti váltót adtak. Ezeket a váltókat *Weiss tovább adta a takarékpénztárnak, mely a törlesztéskor 2—2 részvény fejében 40—40 pengőt írt a terfűkre, akarattuk és beleegyezésük nélkül.* Megjegyezzük, hogy a takarékpénztár jelenleg felszámolás alatt áll.

Ha nem is bolygatjuk most a felszámított költségeket és a kamatokat, a fenti tények megcáfolhatatlanul elénk tárják, hogy mi folyik vidéken. A gazda hitele annyira meg van szorítva, hogy a legkisebb kölcsönhöz sem tud hozzájutni. Régebbi tartozásait csak lassan bírja törleszteni, hiszen alig van bevétele. A tetejébe kényszerhelyzetét így igyekeznek saját javukra kamatoztatni egyes lelkiismeretlen emberek.

Országunk jövője jórészt a leszegényedett, eladósodott gazdatársadalom talpraállításának sikerétől függ. A kormányzat emberfeletti munkát foly-

tat érdekükben és az egyre feltornyosuló újabb és újabb kül- és belpolitikai nehézségek között szinte tojástáncot kell járnia, hogy a helyzeten javíthasson és akkor akadnak olyan takarékpénztárok — mint amilyen a pásztói is — amelyek közgazdasági tevékenységüket ilyen módon értelmezik és kihasználják az adós szorultságát.

Nem lehet elég szigorú a megtorlás az ilyenfajta mesterkedésekkel szemben. Mert az a 20 vagy 80 pengő manapság sokszor bizonyos létkérdése a gazdának. Ha ennyit tudna az adójába fizetni, sok kellemetlenségtől szabadulna meg. Így pedig kap érte egy felszámolás alatt álló intézettől részvényeket, melyeknek értéke legalább is kétszemes.

Kényszeríteni kell tehát a takarékpénztárt arra, hogy az adósokra erőszakkal rátukmált részvényeket vegye vissza és a gazdák számláiról törölje az ellenértékük gyanánt felszámított 20 pengőket.

A pásztói esetnek hátrányaitól eltekintve, nagy erkölcsi romboló hatása is van. Az ilyenekből azt érzi a gazda, hogy teljesen ki van szolgáltatva a bankoknak, azt tesznek vele, amit akarnak és nem lát védelmet a törvényekben és az államhatalom erejében. Ennek azonban meg kell szünni. Ugy is annyira súlyos és nehéz a helyzet a falun, hogy az ilyesmi csak a közhangulat rombolására, az elégedetlenség és nyugtalanság felkeltésére vagy fokozására vezet. Ezt pedig nem szabad megengedni. A kormányzatnak erős kézzel meg kell szüntetni az ilyenfajta visszaéléseket és kíméletet nem ismerő szigorúsággal kell eljárni a bűnösökkel szemben.

Wieser Béla.

47/eln. 1932.

Meghívó.

A FALU ORSZÁGOS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG 1932. ÉVI DECEMBER HÓ 23-ÁN DÉLELŐTT 10 ÓRAKOR, BUDAPESTEN V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM ALATTI SZÉKHÁZÁBAN TARTANDÓ RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgatói jelentés.
3. Székháztételről jelentés.
4. Előző évi zárszámadás ismertetése és a felmentvény megadása.
5. 1932—33. évi költségvetés jóváhagyása.
6. A választmány megválasztása.
7. Néhai „Meskó Pál alapítvány” bejelentése, jóváhagyása és tudomásul vétele.
8. Jelentés a Szövetség hivatalos lapjának, a „Vasárnap” című ujságnak saját kiadásban való megjelentetéséről.
9. Esetleges indítványok.

Amennyiben a közgyűlés nem lenne határozatképes, úgy a legközelebbi közgyűlés december hó 31-én délelőtt 11 órakor tartatik meg, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül dönt.

Mayer János, elnök,
ny. miniszter.

Kivonat az alapszabályból:

17. §. A közgyűlésen csak a tárgysorozatba felvett tárgyak és a Szövetség elnökének a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 nappal előbb írásban átadott indítványok felett határozni.

A lapot eddig példányonként vásárlók figyelmébe!

A VASÁRNAP példányonként való árusítása — rajtunk kívül álló okokból — megszűnt. Arra kérjük azokat az igen tisztelt olvasóinkat, akik lapunkat ezideig példányonként vásárolták, lépjenek az előfizetők táborába, annyival is inkább, mert az előfizetés rendszere mellett kevesebbe kerül a lap. Tessék tehát egy levelezőlapon értesíteni bennünket, mi a megadott címre azonnal megindítjuk a lapot és befizetési lapot küldünk az előfizetési díj postára adása végett.

Nincs jobb házi barát
az „IGMÁNDI” víznél,
Azért legyen minden
háztartásban kéznél!
A Igmándi víz
széles körben
is elterjedt.

Hasznos tudni,

hogy a derüs hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ

**Szorulásban szenvedőknél,
emésztési hiányoknál pedig
Schmidthauer természetes**

Igmándi

**késérővíze válik be
legjobban**

Az új „Vasárnap” köszöni az olvasóit

és jelenti, hogy a *Vasárnap* eddigi kiadója: az *Uj Barázda Lapkiadó Részvénytársaság*, a lap kiadását folyó évi december hó elsején a „*Falu*” Országos Földművelésügyi Osztálynak adta át. December hó elsejétől kezdve tehát a kiadóhivatal és szerkesztőség közös otthona a *Faluszövetség* székházában (Budapest, V., *Báthory-utca 24.*) nyert elhelyezést, ott, ahol a szerkesztőség eddig is működött. Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk a címváltozást, kérve, hogy mindennemű *küldeményeiket kizárólag erre a címre szíveskedjenek küldeni.*

A lap kiadása körül beállott változás fölöslegessé teszi számunkra, hogy új programot adjunk. A *Faluszövetség* neve és a zászlajára irt program teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a *Vasárnap*-ot nehéz munkájában a *falvak népe* iránt táplált igaz, hűséges és testvéri érzés fogja hevíteni. De a *Faluszövetség* kezessége azt is biztosítja, hogy a lap legfőképpen a magyar föld szörnyű sorsot élő elesettjeinek védelmére fog sikra szállani, megalkuvást nem ismerve és nem tűrve. Bizunk benne, hogy önzetlen és áldozatos lélekből fakadó munkánk sikereket érlel a falusi milliók számára és hisszük, hogy egy-egy ráncot mi is lesimíthatunk a magyar földművelő gondbarázdás homlokáról.

A nagy feladatok elvégzésén kívül még egy kötelesség vár reánk: jó lapot kell adnunk az olvasó kezébe. A *Faluszövetség* központjának jeles tollú tisztviselői: *Nagy Sándor, Szekeres László dr., Kerék Mihály dr., Wieser Béla* munkatársaink sorába tartoznak. *Gazdaság és Háztartás* című rovatunkat, valamint a mezőgazdasági tanácsadást *Schandl József dr.* egyetemi tanár, a mezőgazdasági szakirodalom nagynevű művelője vezeti. A jogi kérdéseket *Jakabházy János dr.* ügyvéd, m. kir. gazdasági főtanácsos válaszolja meg, aki már évek hosszú sora óta végzi ezt a

felelősségteljes munkát. Adóügyi kérdésekről *Szepessy Mihály dr.*, a rádió közismert adóügyi szakértője fog ismertetőt közölni. Rajtuk kívül *kitűnő magyar írók és újságírók* vesznek részt a lap megírásának munkájában és természetesen továbbra is készséggel teret nyújtunk azoknak az előfizetőinknek, akik önálló, használható és nyilvánosságra kínáló munkáikkal jelentkeznek nálunk. De legfőbb gondoskodásunk tárgya lesz az is, hogy az olvasók köréből érkező kívánságoknak — a lehetőségek határain belül — eleget tegyünk.

Örömmel jelentjük, hogy a *Faluszövetség* kiadásában megjelenő mai, első számunk *négy oldallal nagyobb terjedelemben és ennél fogva gazdagabb anyaggal jelent meg, mint az eddigi számok.* A *Vasárnap* külső

megjelenési formája is megváltozott: a nyomás nagyobb, könnyebben olvasható betűkről történt; a lap beosztása pedig áttekinthetőbbé vált.

A mai szám anyagából különösen felhívjuk olvasóink figyelmét a *Világgyujtogató* című szenzációsan érdekes, váratlan bonyodalmakkal és kalandokkal átszótt regényre, melyet folytatólagosan közlünk, még pedig minden alkalommal két oldalon.

Örömmel jelentjük továbbá, hogy a *Vasárnap 1933. évre szóló ajándék-naptára elkészült és legkésőbb a karácsonyi ünnepekre megküldjük valamennyi előfizetőnk címére.* A naptárt természetesen *ujjonnan belépő előfizetők is megkapják.*

Végül még csak annyit, reméljük, hogy a legközelebbi jövőben újabb, örömdetes bejelentést tehetünk olvasóinknak.

Arra kérjük hűséges előfizetőinket, előlegezzék számunkra bizalmukat és kísérjék baráti érdeklődéssel új elindulásunkat.

Veszedelemes kommunista összeesküvésről rántotta le a leplet a csendőrség

A budapesti főkapitányság újabb nagyszabású kommunista összeesküvésről rántotta le a leplet és november hó 28-án *tizenhat embert vett őrizetbe.* Rendőrkézre került *Csillag Pál* villanyszerelő, *Erdős László* gépészmérnök, *Firom Béla* felfüggesztett postatakarékpénztári tisztviselő, *Spiegel Károly* miskolci bankhivatalnok, *Leszmann Lajos* bécsi magántisztviselő, *Schwartz Janka* apatini varrónő, *Leszmann Márta* magántisztviselő, *Béres Sándor* címfestő, *Lándori István* magántisztviselő, *Szilassi László* tisztviselő, *Rosenfeld László* kereskedelmi alkalmazott, *Pick László* nagyszalontai kereskedősegéd, *Siesenberger Lajos* ujfehértői kereskedősegéd és két fiatalok egyén.

A nyomozás szálai azonban *Eger vidékére is elnyúlnak.* Már hónapokkal ezelőtt figyelni kezdték ugyanis a nyomozhatóságok, hogy az egerkör-

nyéki falvakban, mint *Kistályán, Fel-németen* és *Felsőtárkány* községekben izgató tartalmu röpecédulákat szórnak szét éjszakánként ismeretlen tettesek. A gyanúsítottakat figyelni kezdték és november hó 26-án *Egerben* őrizetbe vették *Biskó József* 26 éves lakatossegédet és a bátyját, *Biskó Károly* cipészsegédet. *Mind a ketten az egri nagytemplom toronyörének fiai.* Elfogták továbbá *Baktai Gyula* cipészt, *ifjabb Kerekes András* és *idősebb Kerekes András* cipészeket, *Grosz Ernő* mérnököt, *Greiner Izsó* könyvelőt, *Csirmaz Géza* lakatost, *Nagy Imre* asztalost, *Kuzmann József* közművest és *Bessenyei János* utca-seprőt.

A kommunista szervezkedést Budapestről irányították és a budapesti központtal *Biskó József* és *Grosz Ernő* sűrű összeköttetést tartottak fenn. A kommunista szervezkedés a

távolabbi falvakban a földmivesnépet igyekezett a párt céljaira megnyerni és a kiosztott röpirataikban az adófizetések megtagadására és a magtárak kifosztására hívták fel a falusi lakosságot.

A vidéki szervezkedés irányítója egy Neumann nevű budapesti kommunista volt. A vidék egyes központjain, mint Egerben, Ózdon, Szerencsen kisebb gócpontokat létesítettek és a vezetők álneveken szerepeltek. Az ózdi vezető például Kohinor (ez egy ceruzafajta neve) néven fordult elő a

közrekerült pártlistán. Csak új nyomozás és kihallgatás után tudták meg a csendőrök, hogy a kommunistáknak ez a Kohinor álnevű főnöke egyik ózdi ékszerész. Természetesen társaival együtt őt is elfogták.

Egerből Felsőtárkány, Felnémet, Kál, Erdőtelek és Kömlő községekre terjedt a mozgalom. A csendőrség egy hét alatt megfeszített erővel, bravuros nyomozást teljesített és felgöngyöltette a Dunántúltól Szerencsig terjedő vörös összeesküvés egész frontját.

hogy ezáltal a későbbi esetleges és vitára alkalmas körülmények tisztázhatók legyenek.

Nem foglalhatók le továbbá a 12 katasztrális hold megműveléséhez szükséges gazdasági eszközök,

mint az ekék, boronák, a kisebb vetőgépek, kéziszerszámok és ugyancsak lefoglalhatatlan az erre a területre szükséges trágyamennyiség.

Ami viszont a háztartás és a házi szükségletek tárgyát képező ingóságoknak a végrehajtás alóli mentességét illeti, a fentemlített pénzügyminiszteri rendelet 55. §-a szerint

még a végrehajtást szenvedőnek, tehát az adóhátralékosnak beleegyezésével sem foglalhatók le az ő és háznépének háztartásához szükséges házi és konyhabutorok, varrógép, főző- és evőeszközök, ágy- és fehérművek.

Természetesen, ha ezekből nagyobb mennyiség van, úgy a mentes rész csak a szükségletek határáig terjed. Nem foglalhatók még le továbbá az egyhavi időtartamra szükséges élelmiszerek, tüzelőanyagok, világító- és fűtőeszközök.

Ha pedig az adóhivatal kiküldöttje mégis összeírja és lefoglalja olyan ingóságokat, aminőket fentebb felsoroltunk, úgy az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz kell nyomban jelentést tenni és kérni, hogy a rendelet szerint a végrehajtás alól mentes ingóságok a foglalás hatálya alól feloldassanak. Ezt egy egyszerű kérvényben kell előadni és hivatkozni kell benne a 600/1927. számú P. M. összeállítás 55. §-ára.

Mindezekre nyomatékosan felhívjuk olvasóink figyelmét azzal, hogy az adóvégrehajtásoknál a fent leírtakat szigorúan tartsák szem előtt, mert ezzel sok olyan dolognak vehetik elejét, amelyek későbbi időkben helyrehozhatatlan károkat okoznak.

Milyen ingóságok nem foglalhatók le az adóvégrehajtások során?

Az elmúlt legutóbbi hónapok alatt meglehetősen gyors iramban és néha túlságosan nagy szigorúsággal fogantatosították az adóhivatalok az adótartozásokkal hátralékokban lévőkkel szemben a végrehajtásokat. Több oldalról súlyos panaszok hangzottak el, hogy olyan ingó vagyontárgyakat is végrehajtás alá vettek a hatóság emberei, amelyeket törvény szerint még lefoglalniok sem szabad.

Hogy a jövőre nézve az adót fizető gazdaközönség ne legyen kitéve annak, hogy a legszükségesebb és a megélhetése céljából nélkülözhetetlen ingói dobra kerülhessenek, az alábbiakban ismertetjük a 600/1927. számú P. M. hivatalos összeállításának idevonatkozó szabályait.

A végrehajtás alól a fenti pénzügyminiszteri rendelettel kivett ingóságokat két csoportra osztjuk és pedig egyrészt azokra, amelyek a mezői gazdálkodás céljaira vannak rendelve és másrészt azokra, amelyek a házkörül, a háztartás folytatására szükségesek.

Minden körülmények között és feltétlenül mentesek a végrehajtás alól:

a 12 katasztrális hold szántóföld megműveléséhez szükséges igavonó jószág, a jószág részére fél évre szükséges takarmány, ugyanannyi időre szolgáló szalma és alom. Azt természetesen a körülmények szerint kell megítélni, hogy az illető gazda állatai közül melyek azok, amelyek a 12 katasztrális hold megműveléséhez okvetlenül szükségesek. Ha az illetőnek, mondjuk, két tehene van, úgy ezek közül egyet sem lehet lefoglalni, de ha ezen felül még lovai is vannak, úgy vagy a tehenek, vagy a lovak közül azok, amelyek nélkülözhetők, foglalás tárgyát képezhetik. Nyomatékosan felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy a végrehajtó előtt, amikor ő a jegyzőkönyvet felveszi és abban a lefoglalt ingókat összeírja, mindjárt vétessék be a jegyzőkönyvbe azt, hogy milyen állatokkal kívánják a földet művelni,

Mezőkövesdi hadiözegek csoportja.

Adófizetés – hadikölcsönkötvényenyl?

Vas vármegye törvényhatósági bizottsága Szombathelyen tartott évnegyedes rendes közgyűlésén Varga Károly bizottsági tag indítványára elhatározták, hogy felirattal fordulnak a kormányhoz, tegye lehetővé a hadikölcsön-kötvényekkel való adófizetést.

Oláh diákok merényletet követtek el a kolozsvári magyar konzulátus ellen.

Lapunk vezető helyén Schandl Károly ny. államtitkár „Trianon végnapjai” című vezércikkét közöljük, melyben a kiváló politikus méltó választ ad arra a gyalázatos és gyáva merényletre, melyet a bocsoros hadak a kolozsvári magyar konzulátus ellen elkövettek. Ezen a helyen a gaztett előzményeit, lefolyását és következményeit foglaljuk össze.

A gaztett.

A Bukarestben megjelenő *Universul* című oláh újság már hetek óta gyűlöletheadjáratot folytat a magyar nemzet és a békerezívós törekvések ellen. A lap ezenkívül revízióellenes gyűlések rendezését is elhatározta. Az első gyűlés Bukarestben zajlott le, melyen egy magyar újságíró félholtra vertek. A bukaresti gyűlést a nagyváradi követte; itt azonban nem került sor erőszakoskodásra; visszaemlékeztek ugyanis arra, hogy a néhány évvel ezelőtt történt magyarellenes gázságokat és rombolásokat a művelt külföld milyen óriási felháborodással illette.

Ilyen előzmények után került sor november hó 30-án a kolozsvári gyűlésre, melyet a román diákszervezetek arra használtak fel, hogy kitombolják tehetetlen dühüket a magyar békerezívós törekvések fokozódó sikere miatt. Este nyolc óra körül egy fátylós tüntetőcsoport, mely felvonulást rendezett Hosszu Vazul görögkeleti püspök palotája előtt, kövekkel bezúzta a magyar utlevélosztály kirendeltségének épületén az összes ablakokat, majd néhány tüntető égő fátylakat dobott a szobákba. A függönyök néhány pillanat alatt lángalobbantak és a kirendeltség személyzete csak nagy erőfeszítések árán tudta megakadályozni, hogy a tűz továbbterjedjen. A dühöngő tömeg ezután letépte az utlevélkirendeltség ajtaja fölött levő magyar címet és kitűzte a román zászlót az épületre. Csak ekkorra érkeztek meg a román csendőrkülönítmények és a tömeget visszaszorították. Ugyanezen a napon Gara Ernő dr. magyar lap-szerkesztőt egy csoport a Newyork-kávéházban véresre verte és kikergette a magyar vendégeket. Az utcán magyarul beszélő járókelőket tettelesen bántalmazták. A tüntetések és zajongások egész éjszakán át tartottak, anélkül, hogy a rendőrség beavatkozott volna.

A tulajdonképpeni nagygyűlés másnap, december hó elsején zajlott le olyanok részvételével, akik a kosztón és italon kívül kézpénzt is kaptak megjelenésük és ordítózásuk ára fejében. A gyűlést egyszersmind Oláhország egyesítése évfordulójának is szentelték. Többek közt ilyen kijelentések hangzottak el a szónokok dühöngő szájából:

— *Igaz az, hogy van Isten az égben s éppen így igaz az is, hogy a román nemzet 1918 december 1-én örökre egyesült!*

— *Jaj neked, Budapest! Egyszer már voltunk a magyar fővárosban, de ha még egyszer elmegyünk, kő kövön nem marad!*

— *Mi vérünkkel szereztük meg ezt a hazát!*

— *Olaszország ne bizzék a magyar barátságban, mert a magyarok mindig cserbenhagyják szövetségeseiket.*

A magyarellenes tüntetések csak a késő délutáni órákban esenedtek el.

Tifulescu bocsánatof kér.

Budapesten és az országban rendkívüli felháborodást keltett a legfrissebb oláh galádság. A kormány nyomban utasította a bukaresti magyar követséget, hogy jelentse be legérélyesebb tiltakozását a román kormánynál kérje a román kormány haladéktalan intézkedéseit abban az irányban, hogy a román helyi hatóságok további incidenseknek feltételül gátat vessenek, továbbá, hogy a román kormány a történelemért megfelelő elégtételt nyújtson.

Bobrik bukaresti magyar ügyvivő december hó elsején déli egy órakor tiltakozó demarsot intézett a külügyminisztériumban Radulescu külügyi államtitkárhoz. Radulescu államtitkár a román kormány nevében legmélyebb és legőszintébb sajnálkozását fejezte ki a történelem felett. Hozzáfűzte, hogy a román kormány a legélesebben elítéli ezt az eljárást és azzal nem azonosítja magát.

Tifulescu román külügyminiszter december hó elsején megjelent a bukaresti magyar követségen és Bobrik magyar ügyvivő előtt sajnálkozását fejezte ki a kolozsvári incidens felett. Ugyanezen a napon hivatalos közleményt adott ki a román kormány, melyben elítéli az esetet és szigorú intézkedéseket ígér a vétkesek ellen.

A magyar képviselőházban Apponyi

Albert gróf, a felsőházban Berzeviczy Albert fejezte ki a Ház felháborodását és tiltakozását a kolozsvári eseményekkel szemben.

A magyar diákság december hó elsején este 7 óra tájban felsorakozott a budapesti, Horánszky-utcai román követség épülete elé, feszes vigyázállásban elénekelték a Szózat-ot, majd a Himnusz-t. Ezután ajkukon a Nem, nem, sohá!-val eltávoztak. Éjszaka negyed egy órakor ismét hazafias tüntetésre került sor a román követség előtt. Munkások, tisztviselők és másfoglalkozású polgárok gyűltek össze és elénekelték a Himnusz-t.

A Magyar Revíziós Liga felhívást tett közzé, melyben kijelenti, hogy a román hivatalos rendezésben lefolyt magyarüldözések eseményeit a művelt világ közvéleménye elé tárja.

A TESz december hó 5-én hatalmas tiltakozó gyűlést tartott és kifejezte a csonkahaza együttérzését meghurcolt testvéreinkkel szemben.

A Magyar Nemzeti Diákszövetség december hó 2-án mintegy kétezer főiskolai hallgató részvételével nagygyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy memorandummal fordulnak a Genfben székelő Nemzetek Szövetségéhez és a megszállott területeken élő magyar kisebbség hathatósabb védelmét kéri. A gyűlés után a diákság Erdély szobra előtt tiszteltget.

Az olasz, angol, német és holland újságok óriási felháborodással tárgyalták a kolozsvári magyarellenes merényletet.

Csak az Isten hatalma az, amelynek győztes ellensége nem akad soha!

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség november hó 28-án Miskolcon nagyszabású estét rendezett, melyen Baltazár Dezső református püspök tartott ünnepi beszédet.

— A nyomoruságok, nyugtalanságok és szorongatások mai idejének ezer ördög lángostorával ver bennünket, — mondotta a püspök — a földi értéktelenségek görbe utjától az örök, megmentő értékek egyenes útjára. Csak az Isten hatalma az, amelynek győztes ellensége nem akad soha. Isten hatalma pedig a szeretetében van s ezért a szegényeket hívta meg királyi asztalának vendégeiül. Szükség kiált, nyomor jajong szerte a világon s az emberiséget azok tették tönkre, akik nem ismerték, vagy félreismerték az Istent és gyűlöletből, számitva vitték csödbe a világot. Szeressük tehát Istent, hogy a tőle való születés magas méltóságát megnyerjük.

Egy királyi házaspár.

mely különváltan él; balról Helena hercegnő, jobbról Károly oláh király.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Van-e még szántatlan földünk?

A közelmúlt leghíresebb gazdája, Cserhádi Sándor tanár, egyszer azt mondta, hogy *ő minden gazdától elkoboztatná azt a földet, melyet karácsonyig meg nem szántott.*

Miért olyan fontos az őszi szántás? Mert ugye a téli csapadékot: esőt, hólet el tudja földünk raktározni a tavaszi hónapokra, mikor majd hiába esengünk növényeinkkel együtt egy kis talajnedvesség után.

Mert a fagyok következtében az ősszel felszántott talajban levő növényi tápanyagokat a növények által könnyebben felvehető állapotba hozzuk.

Mert az őszi szántás gyomirtó hatása is nagy. Ha ugyanis a gyommagvak, amennyiben ősszel ki nem csíráznak s télen ki nem fagnak, tavasszal korábban kikelnek, mint a szántatlan földön s így már a tavaszi vetést megelőző boronálással is jelentékeny mennyiségű gyomot sikerül irtanunk és pedig minden külön gyomirtási költség nélkül.

Mert az ősszel megszántott föld a téli fagyok repesztgető hatásából kifolyólag tavaszra finom morzsalékony minőséget vesz fel, s így tavasszal minden szántás, boronálás, rogtörés nélkül már korán elvethetjük.

Mert az őszi szántás igen kedvez a talajban élő hasznos lényeknek: a talajbaktériumoknak, előmozdítva ezek erőteljesebb tavaszi szaporodását. Már pedig a talajbaktériumok nagyon fontos feltételei a jó termésnek. Talajbaktériumokban szükkölködik a vad föld, melyet a nap nem ér, a levegő kellőképpen nem jár, tehát nem megfelelő a baktériumok életére. Ezért, ha előbb 6—7 hüvelyknyire szántottunk és egy ősszel hirtelen 3—4 hüvelykkel leeresztjük az ekét, akkor a következő évi termés alatta marad az előbb sekélyebben szántott föld hozamának.

Primőr-csirkék.

Kétségtelen, hogy majdnem minden piacon árubőség van. Ha valaki a „termeljünk sokat!” elvét hangoztatja, könnyen megkapja a választ: „Hiszen azt se tudjuk eladni, amit eddig termeltünk.”

Ez az árubőség főképp csak a tömegcikkekre és azoknak is bizonyos időnyire vonatkozik. A nemesebb bor, a hibátlan és zamatosabb gyümölcs stb. még ma is mindig talál értékesülést, mert a sok közönséges, sőt silány közt azonnal reá irányul a vevők figyelme és természetesen, hogy elsősorban ezek cserélnek gazdát.

Ilyen különleges, az értékesítés szempontjából aránylag kedvező helyzetben vannak az ugynevezett *primőrök*, azaz az olyan áruk, melyek legkorábban, „elsőkként” (primus = első) jelennek meg a piacon és pedig hetekkel előbb, mint az illető áru tömeges megjelenésére számítani lehet. Ilyen primőr az a *rántani való csirke*, mely már a tél végén megjelenik a nagyvárosok piacán, helyesebben: a csemegekereskedők kirakataiban. A leggazdagabb publikum nagy árakat fizet érte, mert a háziasszony ilyen meglepetéssel akar kedveskedni vendégeinek és ezzel is jelét akarja adni háztartása előkelő, vagyonos voltának. Hogy azonban a rántani való csirke ilyen korán megjelenhessen a piacon, annak feltétele: a keltetőgép, melybe oly korán rakhatók be a tojások, amikor mi jónak látjuk s nem kell „kotló”-ra várakoznunk. A keltetőgép kezelése azonban nagy ügyességet és jártasságot igényel. Hiába tökéletesítik szerkezetét évről-évre, hiába van rajta önműködő hőszabályozó stb. elmés találmány, a tapasztalat bizonyítja, hogy a legjobb géppel való kezdet is „megköveteli a tandíjat”. Másrészt a jobb keltetőgépek ára többszáz pengő, mely összeget egy falusi háztartás nem tud megfizetni.

A *szövetkezeti keltetőház* azonban lehetővé teszi, hogy a falusi kisgazdák feleségei is részesüljenek a primőr-csirkék értékesítésének előnyeiben, ha egy falu asszonyai társulva vásárolnak — esetleg részletfizetésre — egy vagy több keltetőgépet, az év két-három hónapjára, azaz a keltetés időnyére kibérelnek a faluban egy alkalmas szobát és felfogadnak egy olyan egyént, ki ismeri a keltetőgép kezelésének minden csínját-bínját. Így egy-egy tojás kikeltetésére oly kevés költség esik, hogy az elenyészik a csirke eladásakor nyerendő ártöbbletben.

A rozsdás polyvát!

fel lehet-e minden veszély nélkül használni az állatok takarmányozására és hogy vajjon a nagyon rozsdás szalmának alomanyagul való felhasználása nem okozhat-e bajt? A felvetett kérdésre — sajnos — nem áll módunkban határozott és teljesen megnyugtató feleletet adni, mert a rozsdás polyva etetéséről a kísérleti eredmények és a gyakorlati tapasztalatok felette ellentmondók. Az esetek legnagyobb részében nem okoz bajt, máskor pedig lovat, szarvasmarhát, juhot és sertést is megbetegített. A rozsdamérgezés a bőr, az ajkak, a szemhéjak és a szájnyaléka-hártya gyulladására és viszketegségére, a nyálkahártya kimerülésére vezet, esetleg véres has-

menést, vesegyulladás, gyengeséget és támolygást, a hátulsó testrész benulását, lázas állapotot, sárgaságot, súlyos esetekben pedig elhullást is okoz. Mindezek alapján azt ajánljuk gazdátársainknak, hogy a rozsdás polyva feletetésével és a szalma felhasználásával járjanak el elővigyázatosan. Az igen nagy mértékben rozsdás polyvát ajánlatos elégetni, a nem tulságosan rozsdás polyvából pedig etessünk eleinte keveset és a szalmát is csak akkor használjuk korlátozós nélkül, ha annak ártalmatlan voltáról meggyőződünk.

Apró jó tanácsok

Legjobb, ha tehenünk november—december havában borjazik, mert régi tapasztalat szerint így lesz legnagyobb az évi tejtermelése. Ebben az esetben ugyanis a január—áprilisi időnyében a „frissfejjőség” tartja magasan a tejet, áprilisban pedig a zöldtakarmányozás ad neki újabb lendületet.

A dülöutakat és mesgyéket sok helyen benövi mindenféle gaz és paréj. Ezeket tanácsos még most lekaszálni s tüzelőül felhasználni, mert ne feledjük, hogy a kártevő rovarok, férgek, s bizonyos gombabetegségek is előszeretettel huzódnak meg ezekben a gazbuzótokban s ott telelnék át. A jó gazda a dülökön nem türi a kártevőknek eme fészkeit, hanem a dülöket, mesgyéket, faaljakat tisztántartja, rendesen kaszálja, így gazok helyett a nemes füvek szaporodnak el ezeken.

A répakazlakat a kemény fagyok közeledtével indokolt szalmaréteggel is védeni. A rendesen leföldelt répakazlak gerincét s az oldalak felső harmadát, hol a földréteg rendszerint vékonyabb, leszalmázní s a szalmaréteg fölé még egy csekély földréteget helyezni. Így a szalma kénytelen kitiűnő védelmet fog az erős fagyok ellen adni anélkül, hogy a répakazlakban rothadást idézne elő.

A mézzel olyan tisztán kell banni, amennyire csak lehet. Mézzel telt edényeket le kell takarni, hogy semmi bele ne hullhasson, rovarok bele ne mászhassanak. Különösen a hangyákra kell ügyelni. A mézet tiszta, száraz helyen tartsuk, hogy kellemetlen szagot ne vegyen magába. A sűrű méz nem romlik meg. Eltartásra legjobb a tágnyílású, füles, 25—50 kg. mézet magába fogadó fehérbádóg edény. Kicsinyben való eladásra csinos üvegecskébe öntsük a mézet, de már csak akkor, ha 2—3 hétig állott és megtisztult.

Ha tulmagas a tyukól, akkor nem tud légüre átnelegedni, ami csökkenti a téli tojástermelést. Ha tehát a tyukól magas, a mennyezet alá bizonyos távolságban szegezünk fel lécrácsot, vagy drótfonat, amelyre legalább 1—2 arasznyi magasságban alomszalmát, vagy szénát szórunk. Ez a rács a tavasz elérkezévtel levehető.

HETI TEREFERE

Ahogy a pipa ég . . .

A tavasszal ültetendő fák gödreit még a fagy beállta előtt meg kell ásni, hogy a gödör falain levő vad földet addig megérlelhesse a napfény és levegő.

A gyümölcsfák törzsének ápolását a tenyészés nyugta alatt el ne mulasszuk. A törzs felhámoló, elhalt kérgét le kell kaparni. Le kell vágni a fákról a beteg, száradó ágakat is. A fakorona és a törzs sebeit tisztogassuk ki s kenjük be egy órahosszáig főzött kátránnyal. A beteg, elvéhedt fákat vágjuk ki! A fák törzsére erősített hernyóenyves öveket legalább kéthetenként vizsgáljuk meg. Ha a reáragadt sok araszoló hullán keresztül az ujjabb araszoló tömegek felmászhatnak a fára, az odaragadt rovarokat hernyóenyvbe mártott ecsettel mázoljuk át. Így az övek továbbra is ragadóskan maradnak. Szükséges még a gyümölcsösben a fák alját a korona széléig, a fagy beállta előtt hantosan felásni. Ezzel egyidejűleg meg is trágyázhatjuk a gyümölcsfák talaját.

A téli trágyázásnak az a nagy hibája, hogy a megtrágyázott földön a trágyát tavasszal kell leszántanunk, ami viszont a téli nedvesség egy részének feláldozásával jár, valamint sok esetben, különösen, ha nedves és így lágy a talaj, a tavaszi szántással megrontjuk a talaj helyes megművelhetését is, tehát a trágyázás terméshozó hatása csökkenni fog. Ezért helyes dolog, ha trágyát a megtrágyázandó földek sarkára, széleire hordjuk, itt földdel betakarjuk, innen azután az aratás után szét-hordhatjuk, eltergetjük s még a tél beállta előtt középmelegen alászántjuk. Így azután tavasszal szántás helyet csak boronáljuk, extirpáljuk a földet, megőrizzük ezzel a talaj téli nedvességét s idejében végezhetjük a vetést, ami már magában is igen nagy előny.

Téli gazdasági tanfolyamot minden községben indít meg a földművelésügyi miniszter, ha a községből kellő számú gazda kéri. Egy-egy tanfolyam tíz héten át folyik, főképp az esti órákban.

Bővebb áruforgalom lesz Ausztria és Magyarország között az ünnepek alatt.

Tekintettel arra, hogy a magyar-oztrák kereskedelmi szerződés csak január 1-én lép életbe, szükségesnek mutatkozott erre az időre a két ország közti zavartalan áruforgalom biztosítása céljából megállapodást létesíteni. Ez december hó 3-án létre is jött és az eddigi megállapodásoknál, mind a két állam érdekeinek megfelelően, bővebb áruforgalmat biztosít az országok között, tekintettel a karcsonyi piac szükségleteire is.

Pipa legyen az, amelyik nyugodt, egyenletes szuflával bírja a mai gazdasági környúlállást.

Nincs is rajta csodálmivaló. Az emberek manap akkurátusan úgy ülnek össze falun, mint ősz vége felé a levetlen száraz kóro, amin már se a kecske, se a szamár nem talál harapni-valót . . . Csak a gond rácsálódik még rajtuk szakadatlanul . . .

S ez érzik a pipákon is, mert hogy az egyik kialszik folyton, a másik meg olyan veszekedett módon begyullad és szutyakol, hogy a dohánynak is tüzes ize lesz, amitől még a nyelv és szájpaddás maródik ki.

Ennélfogva aztán a száj se igen áhítja a beszédet, inkább csak egy-egy sercintéssel intézi el a közgazdasági állapotokról kialakult véleményét.

Ámbár ez még mindig valami és nem lenézendő, mert legalább is az érdeklődés kifejezése. Több, mint a Kolompár Misa cigánylegény vonzalma a Füstös Pannihoz, akiről csak úgy vélekedett:

— Árrá rá se — pekek!

Az bizonyos, hogy elég oka van a pipának a megbolondulásra s még több a falusi embernek, hogy ki ne okosodjon . . .

Leginkább is pedig az olyan pipának, amelyiket dohány hiányában a ködmön zsebében hordoz a gazdája s amelyektől pökni se lehet, mint teszem az Árok Gerzsonétól.

Csak szó adódik tüle, aminek olyan az ize, mint a dohányzacskóba gyömszözt szárított tölgyfalevélnék:

— No, embörök, móg van végre az egység, töhetetlenek vagyunk már valamennyien!

Mozognak a fejek, szortyognak a pipák, kavargó a füst.

— Hogy értöd ezt? — kérdik többen.

— Csak tézta még mindig a gazdánép, akibül más süit magának könyeret mög pogácsát. Móg idomítható anyag. Fazekakat formálnak belüle, amikbül mások halásszák ki a hust . . .

Hát ez igen igazságforma mégis, nehéz átalkodni ellene.

— Gyujts rá, Gerzson! — nyujtja a zacskót Verpeléti uram és figyelj ide!

Nagy szippantások köröskörül. Érik a részvétel.

Az öreg nyugodtan néz át az asztalon:

— Szent egy igaz, amit mondtál, Gerzson fiam. Tagadni se löhet. Igen sok tekintetben hátrányban van a gazdama is. De hogy ez megtörténhetett, annak a sok ok mellett elsősorban és legfőképpen maga a gazdaközönség az oka. Olyan országban, ahol a lakosság és szavazók óriási többsége a gazdákból kerül ki, a kihasználásnak nem lött volna szabad olyan mértékben érvényesülnie, mint ahogy történt.

Gerzson pipájából haragosan ömlik a füst:

— De megtörtént, ugy-e?

— Meg, Gerzson fiam, de éppen amiatt, amit te említettél, hogy vagy gyurható tézta volt a gazdaközönség, vagy formálható anyag. Vagy gombóc egy csomóban, vagy törekeny fazék. Ahelyett, hogy irdatlan nagy, egy darabból álló szikla maradt volna, amelyet se a vihar, se az orkán, se az ég-villám ki nem kezdhet s amelyhez kontár hiába nyul, míg az alkotni tudó kéz csodát művelhet vele . . .

Gerzson pipája füstökádóban szipákol:

— Ezt mondta Nagyatádi is!

Verpeléti uram helyeslően biccent:

— És ezt mondja Gömbös is . . . És én se mondhatok mást neköd és nektök valamennyitöknek. Egy táborba most, egy véleményre és akaratra! Akkor igazunk lesz, de igaza lesz velünk együtt az egész nemzetnek is. Eloszlik ez a sötétség és pirkadni kezd a magyar hajnal . . .

A gazdák pipája szép nyugodtan pöfékel, az Árok Gerzsoné különösen. Ugy száll belöle a füst, mint a virágból az illat, mint hívó szivből a reménység . . .

Mint okos ember tapasztalatából az akarat . . .

JÁNOS GAZDA.

Ekék, ekealkatrészek,

beronák, kapálóekék, fűkaszálók

marokrakó és kéveköto aratógépek, lögereblyék, kézi-járgányosok motoros- és gözcséplőkészletek, szecskavágók, répavágók, daralók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályának
szerezhető be legjutányosabban.

GAZDATUDÓSÍTÓ.

Kedvezményes vetőmagburgonyát ad a földművelésügyi minisztérium.

A földművelésügyi minisztérium növénytermelési hivatala az elmúlt évekhez hasonlóan a tavasszal ismét 500—600 vagon különféle fajtájú *vetőburgonyát* oszt szét a gazdák között. Az egyes fajtákat körzetenként adják ki. Azok a gazdaságok, amelyek maguk legalább egy vagon tudnak előtérni, a vetőgumót vagy termelési kötvélre a következő év tavaszán másfélszeres mennyiségben leendő visszaadási kötelezettséggel, vagy a beszerzési ár háromnegyedének 1933 október 31-éig történő kamatmentes hitelezésével kapják. Az ár egynegyede a tavasszal fizetendő. Termelési kötvél esetén a vasúti fuvarköltséget a hivatal a burgonya visszaadása után visszatéríti; kamatmentes hitel esetén a fuvarköltség az igénylőt terheli. *Kistermelőknél az igénylést vagonlételre társulva, a községi előjárás, vagy gazdák útján kell benyújtaniok.* Kistermelők vagy a fentiekhez hasonló kamatmentes hitelre előzetes készpénzfizetés ellenében kaphatják a vetőmagot; utóbbi esetben a vasúti fuvarköltséget nem nagyobb, mint huszonöt holdas kistermelőknél, támogatásképpen, a hivatal magára vállalja. Fajtaösszehasonlító kísérletek beállítására 5—6 fajtát egy-egy métermázsás mennyiségben korlátozott tételekben egyszeri visszaadás kötelezettsége mellett is ad a hivatal, a vasúti fuvar is megtéríti a kísérlet befejeztével, kikötő azonban a kísérleti eredmények pontos közlését. Az igényléseket a földművelésügyi minisztériumban lévő növénytermelési hivatal címére legkésőbb december végéig kell beküldeniök. Az igényléseket a beérkezés sorrendjében teljesítik.

Összezsugorodott a boletta-segély.

A tiszántúli gazdatársadalmat súlyosan érinti, hogy a boletta révén a gazdáknak juttatni kívánt segélyből nem részesül megfelelően, mert az ideai katasztrófális búzatermés miatt eladható fölöslegekkel alig rendelkeznek. Számítások szerint az elmúlt gazdasági évben a Tiszántúli boletta révén 18 millió pengőt meghaladó termelési segélyt élvezett a gazdatársadalom. Ezzel szemben a *folgy gazdasági évben csupán 3,300,000 pengő a bolettából várható gazdasági.*

Csökkentették a szérumárakat.

A földművelésügyi miniszter — mint már jelentettük — életbeléptette az új állategészségügyi törvénynek azt a részét, amely felhatalmazza, hogy megállapíthassa az állati ojtóanyagokért követelhető legmagasabb árat. Az új árat megállapítása megtörtént és a multhoz képest esőket jelentenek. A *sértéspestis elleni szérum* literjének legmagasabb fogyasztói ára ezévi december hó elsejétől kezdődő hatállyal a mostani 105 pengős ár helyett *készpénzfizetés ellenében 80 pengő, nem készpénzfizetés, illetve a vételárnak nem harmadé napon belül való kiegyenlítése esetén 90 pengő, a sertéspestis vírus* fogyasztói ára pedig köbcentiméterenként a mostani 20 filléres ár helyett 15 fillér. E legmagasabb áron felül a szérum eladója a fogyasztó

(rendelő, vásárló) terhére csupán a *szerek külső csomagolásához használt anyagot (doboz, ládák) és a tényleges szállítási (postai, vasúti) költségeket, valamint a forgalmi adót számíthatja fel.*

Baromfikiállítás Budapesten.

A *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* kiállítása december hó 4-én, délután nyílt meg Budapesten, a Pongrácuton. Az egyesület tagjai 1500 *baromfit* állítottak ki. A különféle állatok között egyik bajnok a másik után következik. Egy leghorntyuk például arról nevezetes, hogy *a mult ében 280 darab tojással lepte meg a tenyésztőjét.* Egész sereg azoknak a kitünő tyukoknak a száma, amelyek *200 tojásteljesítményre nézhetnek vissza.* Külön istállóban gágognak a 20 kilós *emdeni ludak,* amelyeknek nagy sikerük van. Láthatjuk a magyar export büszkeségét, a szép *bronzpulykákat* is, amely az angolok karácsonyának egyik büszkesége. Negyvenfajta *galambot* láthatunk, valamint kedves kis nyulakat is. Tagadhatatlanul nagy sikert jelent az ideai magyarországi baromfitenyésztés. Meg kell állapítani, hogy *a tenyésztők valóban kitünő anyagot tudtak kiállítani.*

**Főhajtás
Nagyatádi emléke előtt.**

A debreceni gazdasági akadémia *Széchenyi Gazdasági Osztálya* november hó 21-én rendezte ez évi második ülését. Az ülést *Németh István* akadémiai hallgató, osztályelnök nyitotta meg azzal a bejelentéssel, hogy ezt az ülést *Nagyatádi Szabó István* emlékének szentelik. Ez a nagy férfi, aki a falu kódéből emelkedett a ragyogó miniszteri székhöz, hervadhatatlan munkásságával kiérdemelte, hogy ma az idők távlatában figyeljünk rá, eszméinké tegyük azokat az eszméket, amelyek az övéi voltak s amelyek ma sem *vesztették* el jelentőségüket, *sőt még időszerűbbékké, még fontosabbakká váltak.*

Az elnöki megnyitó után *Halápi Ferenc* harmadéves hallgató tartotta meg előadását *Nagyatádi Szabó István*ról.

— *Nagyatádi Szabó István* bebizonyította — mondotta többek között — hogy *a magyar földművesosztályban igazi államalkotó erő van. Nagyatádi volt az első földműves, aki kormánykerékhez ült. Ő volt a magyar Cincinnátus, akit a magyar föld lehelte életre, hogy jogot szerezzen a földnek, hogy súlyt adjon a közéletben a magyar falu népének.*

A lenyűgöző előadást hatalmas taps követte. Ezután *Ruffy-Varga Kálmán* dr. akadémiai igazgató emelkedett szólásra.

— *Nagyatádi Szabó István* érdeme éppen ez, — mondotta — hogy sikra szállt a földműves-társadalom érdekében, de még nagyobb érdeme, hogy *haláláig nemzeti alapon maradt.*

Az ülés utolsó számaként kuruc-kesergő dalokat adtak elő.

Nő, mint nagyszerű erőművész.

Képünk *Anna Cernochova* cseh artistánót ábrázolja, aki láncokat szakít el, egy teljes csomag kártyát két-három, sőt nyolc részre szét tép és kilenc métermázsás vasat fogaival felemel. Oda se neki, ha két felnőtt a nyakára áll, vagy egy utasokkal telt autó át megy a keblén. *Cernochova* asszony valóban a maga „erőjéből” él.

Békerevizió!

A békeszerződés igazságtalansága és tarthatatlansága minden nap több és több ember lelkében válik meggyőződéssé a — külföldön. Ime a legújabb nyilatkozatok:

A londoni felsőházban *Lothian* lord december hó 3-án beszédet mondott, melyben azt hangsúlyozta, hogy addig nem lehet szó európai leszerelésről, ameddig a keleteurópai (idetartozik angol szemmel nézve Magyarország is) területi rendelkezéseket nem erőszakra, hanem az emberileg elérhető egyetértésre nem alapítják. *A revízió lényeges alkotóeleme a leszerelésnek és a nemzetek biztonságának.*

Milos montenegrói királyi herceg, aki jelenleg Londonban tartózkodik, egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a trianoni béke az új idők legborzalmasabb tévedése volt. *Montenegró* kivételével (ezt az országot ugyanis a szerbek bekebelezték) egyetlen egy országtól sem tagadták meg olyan könyörtelenül a civilizált népek összes jogait, mint Magyarországtól. *Csak az újra visszaállított Magyarország biztosíthatná Európa békéjét.*

Winston Churchill hírneves angol államférfi egy nyilatkozatában azt mondotta, hogy *ki kell küszöbölni olyan sérelmeket, aminő például Erdély, melyek, ha orvoslás nélkül hagyják őket, néhány év múlva háborúra vezetnek.*

H I R E K

Halasi csipkéből készült címet kapott a miniszterelnök.

Az elmúlt héten *Fekete Imre dr.*, *Kiskunhalas* város polgármestere vezetésével küldöttség kereste fel *Gömbös Gyula* miniszterelnököt. A polgármester lendületes szavak kíséretében nyújtotta át a miniszterelnöknek *gyönyörűmivű, halasi csipkéből elkészített nemesi címerét.*

— A halasi csipke — mondotta töközt a polgármester — ragyogóan igazolja Nagyméltóságod magyar igehirdetését, hogy a magyar föld tele van javakkal, a magyar föld méhében ott szunnyadnak az értékek, csak ki kell munkálni, a magyar föld pora csupa gyémánt, csak ki kell csiszolni, keretet és életlehetőséget kell neki adni és akkor egy világ csodálja gyönyörű, megejtő varázsát. Ezt a csipkéből vert címerpajzsot egy évszázadon át magára hagyott város szíve küldte ide. Belőle kidobban ennek a népnek a szíverése, ami a világ minden kincsénél többet ér.

Gömbös Gyula miniszterelnök válaszában megköszönte a szívből jövő ajándékot és azokat a meleg szavakat, amelyek kíséretében azt neki átnyújtották. Beszédének befejeztével a küldöttség minden egyes tagjának személyesen tűzte fel a *Nemzeti Egység Pártjának* jelvényét.

Gazdasági tanfolyam Törökszentmiklóson. Folyó évi november hó 20-án tartotta a törökszentmiklósi 6 hetes háztartási (gazdasági) vámlortanfolyam, kiállításal kapcsolatos záróvizsgáját. A vizsga és a kiállítás iránt oly nagyfokú érdeklődés nyilvánult meg, hogy a vezetőkörök a község leányaiért áldozatot nem kímélve, folytatólagosan még három tanfolyam megtartásának engedélyezését kérték a magy. kir. földművelésügyi minisztertől.

Egy idegbeteg munkás rémtette. Budapesten, a Fűrész-utca sarkán lévő *Götter Manó és Fia*-féle kályhagyárban dolgozott *Fonyó Gábor* huszonhárom éves munkás. Fonyót beteg, idegbajos embernek ismerték. Nemrégiben kétszer is öngyilkosságot kísérelt meg. Először marólugot ivott és hetekig tartott, amíg felépült, majd pedig a Városligetben fölakasztotta magát egy fára, de észrevették és levágták a kötélről. *Fonyó Gábor* december hó 2-án, délben a műhelyben összeveszett egyik társával, *Méhész Györggyel*. *Méhész* ugyanis rászólt, hogy ne sze-

meteljen, mire *Fonyó* magából kilelve tiltakozott a rendreutasítás miatt. A többiek lecsillapították és azt hitték, hogy ezzel befejeződött a dolog. De nem így történt. *Fonyó Gábor* az éjszakát átmulatta és másnap délben az átmulatott éjszaka után revolverrel a kezében beállított a gyárba és *közvetlen közelből rálőtt Méhész Györgyre, majd a mellette álló másik munkásra, Nagy Ferencre. Mind a két golyó talált.* *Méhész György* a lábán sebesült meg, *Nagy Ferencnek* pedig a mellét furta át a golyó. *Fonyó Gábor* azután öngyilkos lett, föbelötte magát és a golyó megölte.

**A tulcsok evésénél,
vagy tulzott ivásnál,
„IGMÁNDI” gyógyvizből,
már fél pebár használ!**

Cédulákra irt átkokat dugdosott haragosa hozzátartozóinak sírjára egy kereskedő. Furesa és szokatlan pörben tartott az elmúlt héten tárgyalást a budapesti büntetőjársírbíró. A per vádlottja *Hegedüs Kálmán* kereskedő volt, aki üzleti összeköttetésben állott egy asszonnyal. E közben nézeteltérések támadtak közöttük, üzlettársa feljelentette *Hegedüst*, akit elő is állítottak annakidején a rendőrségre. Ez az eljárás annyira felháborította a kereskedőt, hogy kiment a zsidó temetőbe, felkereste az asszony elhunyt hozzátartozóinak sírjait és apró cédulákat dugdosott a sírhantokba, amelyekre kütönböző átkokat irt, kérve az Istent, hogy büntesse meg az asszonyt. Amikor az asszony röviddel azután a temetőbe ment hozzátartozói sírjának meglátogatására, megdöbbenéssel olvasta ezeket a feliratokat, öszszegyűjtötte a cédulákat és feljelentést tett *Hegedüs* ellen. A járásbírósa kihágásban mondotta ki bűnösnek a vádlot-

at és harminc pengő pénzbüntetésre ítélte.

Életfogytiglani fegyház kapott a mikepércsi asszonygyilkos. A debreceni törvényszék december hó 2-án tárgyalta *Cseh Ferencnek*, a mikepércsi asszonygyilkosnak bűnperét. *Cseh Ferenc* folyó évi szeptember hó 2-án hajnalban *Mikepércs közelében meggyilkolta volt kedvesét, Szatmári Zsófia debreceni szakácsnőt, majd a holttest fejét megnyuzva, elásta.* A gyilkosság után megszökött és a csendőrök néhány nap mulva találtak rá egy nagylétai tanyán, ahonnan román területre akart szökni. *Cseh Ferenc* a tárgyaláson közömbösen mondotta el a gyilkosság lefolyását. Azért gyilkolta meg *Szatmári Zsófiát*, mert új kedvesét, *Bakó Katalint* állandóan üldözte és fenyegette. A gyilkos elmondotta még, hogy *legelőbb tiz ütést mért Szatmári Zsófia fejére. Akkor hallotta, hogy még hörög, mire elővette a zsebkését és átvágta a nyakát.* A tanúk sorából *Bakó Katalin*, a gyilkos kedvese azt vallotta, hogy ő nem bujtotta fel *Cseh Ferencet* a gyilkosságra, beismerte azonban, hogy a férfi előtte már *augusztusban hangoztatta, hogy megöli Szatmári Zsófiát.* A törvényszék gyilkosság büntetésében mondotta ki bűnösnek *Cseh Ferencet* és ezért életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítélet kihirdetésekor *Bakó Katalin* elájult. Az elítélt kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben, az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebezett.

A világ legnagyobb cipője.

Németországban az egyik muzeumban őrzik a világ legnagyobb cipőjét. Hossza 3.20 méter, magassága 1.70 m. Elkészítéséhez kilenc marha bőrért dolgoztak fel, a cipőzsínor hossza 45 méter. A cipőn ülő női alak kitűnően érzékelteti az óriáscipő hatalmas méreteit.

PÁSZTORTŰZ

A kecskeméti lakodalom.

Az asszony, a feleség az életben sokszor képviseli a jó- vagy balsorsot. Őseink nem is elégedtek meg az egyszerű „komendálással“. A szóbanforgó lányos, legényes házak körülményeinek kitapasztalására mindentlátó szemfüles vénasszonyokhoz, úgynevezett „gyalogszarkákhoz“ folyamodtak. Akárhányszor „elszólás“ lett a vége... Míg a jobbik esetben folyamatosan következett: a háztüznézés, lánykérés, kézfogó, esküvő, végül a lakodalom... A sok, sok bájos ősi szokás felbokrétázta ezt. Ma már erősen ritkák az ilyen napokig tartó „hangos lakodalmak“. Elfogyatkozott a magyar bőség. „Jajde“ keserűvé vált a régi boldog magyar jókedv. Felejtődött temérdek gyönyörű magyar lakodalmas ősi hagyományunk. Viseletben, nótában, táncban mindinkább divatját mulja minden, ami szép, tiszta, igazán magyar... A „híros város“, a régi gazdag Kecskemét város jónépe, hála Istennek, mind az ősi szokásokból, mind a régi bőség zsiros morzsáiból, zamatos kortyintásaiból, vidám magyar derűjéből őrizget még valamicskét...

Hinnünk, bizakodnunk kell azért, testvéreim, hogy megvirrad még valaha, s vigaszul itt elmondok egy ilyen legislegfrissebb kecskeméti lakodalmas esetet:

Az „ujbor“ kiforrása óta most Kecskeméten annyira megsokasodtak az esküvők, hogy az „anyakönyvi hivatalban“ kénytelenek voltak jegyzékbe venni, „melyik órában melyik pár“ következik sorra... S midőn az ilyen „egyik“ pár nagy késéssel érkezett, megkérdézték a derűs arcú, villogó szemű, igen-igen nagy-jókedvű, csetledező-botladozó öregebbik násznagytól:

- Miért késtek el?
- Hát a füstölt kolbász miatt!
- Hogy-hogy?
- Hát hoztuk a füstölt kolbászt... Oszt még is öttük, oszt jó esőt rá a bor, oszt fölfordult a kocsi, oszt elbibelődünk vele, míg talpra állítottuk, mög a mönyasszonyt újra röndbbe töttük... Oszt így elszaladt az üdö!

— Oh, Uram Isten! Add is vissza már a mi régi vidám, boldog, nótás jókedvünket, mert ha ez visszatér, ismét együtt lesz a régi kineves Nagymagyarország!

MÓRICZ PÁL.

Hogy mérik a majmot?

Egy Kinkajou-fajta délamerikai majom lemérése egészen egyszerű feladat. Az ember felakasztja farkánál fogva a függő mérlegre, a kis állat pedig erősen megkapaszkodik és nyugodtan marad. A mérésre a hajón és vasuton való szállításhoz van szükség.

Jóminőségű széntelepet tárnak fel Zalamegyében. A tavasszal a zalamegyei Bocska község határában bő szénereket fedeztek fel. A szén kibányászására egy vállalkozó engedélyt kapott és a bánya már hetek óta dolgozik, egyelőre csak 15—18 munkással, a közel jövőben azonban már 50-re emeli a munkásszámot, mivel a bocsikai szén iránt a környéken élénk kereslet indult meg.

Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteiben a természetes „**Ferenc József**“ keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a **Ferenc József** víz használata folytán lényegesen enyhültek. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az angol király fia ügyvéd. A londoni törvényszék ügyvéddé avatta *György* királyi herceget, az uralkodópár legifjabb fiát. A királyi herceg az avatás után felöltötte az ügyvédek talárját, letette az esküt és résztvett ügyvédtársai hagyományos lakomáján.

Tizenegy hónap alatt 1344 birói fizetéképtelenség történt Budapesten. Budapest november hónapban 50 *csődönkivüli kényszeregyesség*, 16 *csőd*, összesen 66 birói fizetéképtelenség történt. Az elmúlt tizenegy hónapban 1112 *csődönkivüli kényszeregyesség*, 232 *csőd*, összesen 1344 birói fizetéképtelenség esete fordult elő.

Könyörgés népemért.

*Pogány nép ez az én népem.
Imádja az álmod, a mesét.
Áldozik oltárán, míg az est
Mécstüzeket gyújt szerteszét...*

*Bocsásd neki oh Uram!
Hisz' élete is egy vén mese,
Mely igaz, — melyen sokszor sirni
S néha kacagni kellene.*

*Uram, a főbünös itt van,
Mese-bálvány profétája én,
Ki kéréssel is vétkezem:
Most lásd imám is — költemény.*

Irta: KÁRPÁTHY ERNŐ
(Békés).

Hol az örök tavasz...?

*Örökös kikelet...
Mily szép e gondolat —
Mosolygós ég alatt
Soh'se látni havat...*

*Nem nézni, amikor
Dér borul a nyárra,
Soh'se arra a sok
Lekonyult virágra.*

*Soh'se érezni azt:
Mikor sir a fecske,
Mikor utólszor ül
A fészek-ereszre...*

*S az élet... a kemény,
Ember-szabta élet,
— Ó elfelejteni —
Mily pokolin éget...!*

*Ha a Sors balkeze
Vad-gorombán megráz,
Hiába jön már rád
A virágfakadás!*

*S a népek, orszákok
Ezer átka... vére,
Mennyi könnyet csalt már
Milliók szemébe...!*

*Örökös kikelet...
Mily merész gondolat —
Pedig rajtunk mulik
E csodás változat.*

*Nem is kell sok hozzá,
Csak érző sziv, meleg...
Mely minden kórságot
Idején eltemet...*

*Mely minden emberben
egy ütemre dobban,
Isten és Szeretet
Amiért fellobban. —
Talán a fecske is
Ha látná e varázst,
Elfelejtene a
Nyárvégi utazást...*

*Még a Túl apó is
Ha ezt észrevenné,
Talán a nevét is
Nyárnak keresztelné...*

Irta: MOLNÁR LAJOS
(Gyöngyösoroszi).

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol van az „Uj Idők“ és a „Magyar Lányok“ kiadóhivatala? (Egy előfizető.) — **Felelet:** Az „Uj Idők“ és a „Magyar Lányok“ kiadóhivatala Budapest, VI., Andrásy-ut 16. sz. alatt van. az „Uj Idők“ hetenként jelenik meg, előfizetési ára: egy negyed évre P 6.40, fél évre P 12.50, egész évre P 24. A „Magyar Lányok“ megjelenik kéthetenként, előfizetési ára: egy negyed évre P 2.40. A „Magyar Lányok“-at 16—17 éves korig ajánljuk, az „Uj Idők“-et pedig ennél idősebb leányoknak.

Kérdés: Kölcsön vettem 1000 P-öt, nem kötöttünk ki kamatot, most követeli tőlem a hitelező az elmúlt időre a kamat-megtérítést. Kötelesek vagyok-e azt megtéríteni? (3757. számú előfizető.) — **Felelet:** A magánjogi szabályok értelmében, ha kamat nem is volt kikötve, a hitelező jogosult azt felszámítani. A kölcsönszerződéseknél éppen a kamatmentességet kell kikötni, ha az adós azt kívánja, hogy a hitelösszeg után kamatot felszámítani ne lehessen. Második kérdésére az a válaszunk, hogy az 1914. évi 720 koronának 1920. év ugyanazon napján 652.000 korona felett meg.

Kérdés: A püspöki birtok bérlője a hárt 5 méter távolságokra akácfával ültette be, ami nekem sok kárt okoz. Mit tehetek? (3316. sz. előfizető.) — **Felelet:** Maga, a fának az ültetése a határon, nem tiltott eszekekedet, ha azonban azok meglombosodnak és gallyai átnyulnak az Ön területére, ugy azoknak a lenyesését követelheti, mit, ha a tulajdonos nem tesz meg, úgy Ön élhet a esonkítás jogával. Második kérdésére az a válaszunk, hogy életbiztosítását csak az esetben követelheti valorizáltan, ha a vonatkozó bejelentési kötelezettségnek 1929. évi június hó 30. napjáig eleget tett. Ez esetben a biztosított összeg 5%-át fogja megkapni 1933-ban.

Kérdés: Testvérem 16 évvel ezelőtt Amerikába vándorolt és öt éve nem kapok tőle levelet. Kihez forduljak, hogy hírt hallhassak róta? (L. P., Mátránóvák.) — **Felelet:** Kérésével forduljon a m. kir. külügyminisztériumhoz (Budapest, I. ker., Vár.) Irja meg testvére pontos személyi adatait, továbbá azt, hogy mikor és hova vándorolt ki, honnan és mikor kapott tőle legutoljára értesítést. A külügyminisztérium az Amerikai Magyar Követség útján beszerzi a szükséges felvilágosítást és önnök azt megírja.

Kérdés: 800 négyszögöles kertemben gyümölcsöst akaroK telepíteni, tessék felvilágosítást adni, hogyan fogjak hozzá és milyen gyümölcsfajtaKat telepítsek? (N. K., Nyírbátor.) — **Felelet:** Nagyon helyesnek találjuk, hogy telkén gyümölcsöst akar telepíteni. A fajtaKat illetőleg forduljon szaktanácsért a gazdasági felügyelőhöz, aki ismeri az ottani talajviszonyokat, tudniillik minden talajra más és más gyümölcsfajta alkalmas. Ki kell választani tehát a legmegfelelőbbet, amely az ön talaján a legtöbb eredményt ígéri. Fontos, hogy lehetőleg egyféle és nemesfajú gyümölcsöt termesszen, mert akkor sokkal könnyebben és jobb áron értékesítheti. A mai postával ajándékképen elküldöttünk címére egy könyvet, mely a gyü-

mölcsfák kezeléséről és a betegségek ellen való védekezéséről szól. Tessék azt alaposan átolvasni. Ne felejtse el, hogy csak akkor lesz nagy és egészséges termése, ha a gyümölcsfát ápolja és gondozza. A gyümölcsös még ma is jövőjelmező és ha gondosan és szakszerűen fog hozzá, 800 öles telke igen jelentékeny jövedelmet fog hozni önnök.

Kérdés: Szakácskönyvre volna szükségem, mennyiért kaphatok egyet? (V. L., Kisköre.) — **Felelet:** Nagyon ajánljuk „Teréz néni: Alföldi magyar szakácskönyvét“, melynek ára P 1.50. Tessék 20 fillér portóköltéssel együtt beküldeni a pénzt és kiadóhivatalunk megküldi Önnök a könyvet. Bélyegben is beküldheti a szóbanforgó összeget.

Kérdés: Hogy kell a pulykákat hizlalni? (4560. sz. előfizető.) — **Felelet:** A pulykák feljavitására legkönnyebb eljárás az, ha a pulykákat értékesítés előtt négy héttel szűkebb kifutóba helyezzük, hogy mozgási terük kisebb legyen és naponta háromszor sósvizben áztatott tengerivel, tengeri- és árpadara pépes keverékével etetjük és lefőlőzött tejjel vagy tejesvízzel itatjuk. A pulykákat az alföldi községek heti piacain exportörök megbízottai vásárolják össze, a Hangya pedig megbízta a vásárlással azon Hangya-boltokat, melyeknek körletében pulykatenyésztés folyik. A gazdák, legutóbbi értesülésünk szerint, 1—1.20 P-öt kapnak a pulyka kilogrammjáért.

Kérdés: Hova forduljak, hogy a székesfővárostól telket vehessek bérbé? (G. H., Balf.) — **Felelet:** Forduljon kérésével Budapest székesfőváros gazdasági hivatalához, megjelölve, hogy melyik kerületben, milyen célra, mennyi időre kívánja bérbévenni a telket. Cim: Budapest, Központi Városháza.

„Egy hü alföldi olvasó.“ Kérjük, közölje velünk pontos címét, hogy hozzánk intézett kérdésére levélben válaszolhassunk.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Tomory Pál, Paszab: Kérését teljesítettük, a lapot tovább küldjük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. Gy., Dumaszekeső: Egyikre hamarosan sor kerül. — **Sz. J., Orosháza:** Mind a kettő jó. — **K. S., Egereséhi:** Nem közölhető. — **Ifj. R. Gy., Sárosd:** A második bevált. — **G. F., Felsőmocsolád:** Az elsőt közöljük. — **F. L., Sárosd:** A második — bár könnyű — elcsuszlik a többi közt. — **K. Gy.-né, Dumaszekeső:** Mást kérünk, ez nem vált be. — **Sz. J., Orosháza:** A másodikikat a közlendők közé soroztuk. — **L. J., Erdősokonya:** Sajnálattalunkra, most már nem tehetjük közzé; a lap átvételével járó súlyos munka annyira lefoglalta minden percünket, hogy a szerkesztői üzenetek feldolgozására csak elkévsé került sor. Rövidesen azonban egy pályázatot hirdetünk ebben a tárgyban, melyre örömmel meghívjuk Önt is. — **T. A., Holló:** Jó, közöljük. — **Ifj. K. B. J., Döge:** Válogatunk belőlük. — **Kontra:** Sajnálattalunkra, jelge alatt nem közölhetünk verset. Értesítsen arról, hogy saját neve alatt közölhetünk-e belőlük.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

batul S
u

(Beküldte Kuttor Barna Sajókaszineről.)

2. Névrejtvény.

Berta, Ella, Emma, Elza, Éva, Tekla, Zelma, Rózsa, Sára, Paula, Stefánia, Teodora.

E női nevek kezlőbetűit helyesen összerakva, egy budapestkörnyéki helység nevével kapjuk.

(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

3. Szórejtvény.

3, 6, 1 P 25 f

(Beküldte Gergye Ferenc Felsőmocsoládról.)

4. Szórejtvény.

1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 1 1 1 1 1 1 1

(Beküldte Boda Mariska Török-szentmiklósról.)

5. Betűrejtvény.

f
g (é = e)

(Beküldte Gusztics János Háromfáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi első számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésző kezű megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 47-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Holdfogyatkozás. 2. Szórejtvény: Királykérés. 3. Szórejtvény: Vihar a Balatonon. 4. Pontrejtvény: Fáj a szívem. 5. Szórejtvény: A kettő között nagy a különbség.

Megejtették: Szemenyei János, Kovács Bálint, Gergye Ferenc, Szántó István, Percze Rókus, Máthé Lajos dr., Kolob Imre, Ökrös József, ifj. Rapai György, Sudár Ferenc, Farkas László.

Jutalomkönyvet nyertek: Ökrös József (Prónyfalva) és ifj. Rapai György (Sárosd.)

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

„Baromfitömő-készülék“

8 éves multja és több ezer elismerő levele igazolja tökéletességét, mer egy perc alatt tömhet vele libát és a fulladás ki van zárva. Olcsó!

Kérjen áriegyzéket.

Cim: **KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.**

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (1)

ELSŐ RÉSZ.

I.

Egy ember, aki szivarrá változik.

Ezerkilencszáztizenhárom őszén különösen nagy volt az idegenjárás Berlinben. Kincsekkel megrakott orosz nagyhercegek, sápadt és rongyos, kurtahaju orosz diáklányok, francia márkik és barátnök, magyar ujságírók és táncosnők, spanyol és olasz főnemesek és vasmunkások, amerikai soffőrök, gépészek és milliomosok, angol világcsavargók, ügynökök és nyelvmesterek, de különösen sok diák, kik között a világ minden nemzete képviselve volt, a sárgáktól a szénfekete képűekig, nyüzsgött, viháncolt, tréfált és szerelmeskedett a népes Friedrichstrassen, az impozáns Unter der Linden-en, a népszerű Bauer-kávéház előtt, bámulta a villamos hirdetések káprázatos fényjátékát, itta a nagyszerű német söröket, az automata-büffékben, vagy a Steh-Bierhallékban, avagy a német Montmartre, a West, a Motzstrasse bárjait bujta, részegedett a világvárosi pillék szemképrázató ékszereitől és nemzetközi jókedvétől . . .

Növelte a szinte rendkívüli arányu idegenforgalmat, hogy akkor ért véget a lipcei nagy nyomdaipari és könyvművészeti világkiállítás, melyről megint csak rengeteg külföldi és számlálhatatlanul sok németországi kereskedő özönlött a birodalom fővárosába.

A Friedrichsstrasse állomás, hol a külföldiek kiszállni szoktak, hogy mindjárt Berlin közepébe érkezzenek, éjjel-nappal olyan volt, mintha mozgósítási parancsot hirdettek volna ki az országban. A környékbeli szállodák tömve voltak. Az előkelő Hotel Russie kiürítette a szalonjait, billiárd-termeit, írószobáját, sőt a padlásszobákat is, mit eddig raktárnak használt s azokat is a tömegesen érkező vendégek rendelkezésére bocsátotta.

Egy esős őszi délelőtt, a boroszlói express megérkezése után, ismét csöstül öntötte a pályaudvar a népet a tébolyodott forgalmu környékbeli utcákba. A Hotel Russie portása fejcsóválva nézte ezt a tömeget a kapu fölé huzott cifra üvegtető védelme alól. A legtöbb ember, ahogy a torlódó, kínálkozó luxusgépek, autódroschkék és egylovasok forgataga elé kiért, tanácstalanul megállott a zuhogó esőben. Egy magastermetű, kövéres, hatalmas fekete körszakállas ur azonban fűgén átszaladt a kocsiuton s csakhamar ott termett a portás előtt. Nyomában a hordár, ki egy márkáért vállalkozott, hogy a két tekintélykeltő bőröndöt átviszi a szállodába a pár lépésnyi uton.

Az üvegernyő alatt aztán a következő párbeszéd zajlott le a portás és vendég között:

— Nincs szoba, kérem, egyetlen egy szoba sincs!

— De én táviratilag rendeltem szobát! Egyenesen ide címeztem: Berlin, Hotel Russie.

— Mikor kérem?

— Tegnapelőtt.

— A nevét szabad kérnem?

— Burger Károly, brémai ékszerész.

A portás vállat vont, aztán lustán beballagott a hallban lévő trónszerü rezidenciájába, hol a kulcsok ezre borította a falat. Lassan átböngészett egy könyvet, majd egy futó pillantást vetett a bőröndökre, melyeken egy lipcei szálloda vignettája viritott átló vonalban a közepére ragasztva, balról-jobbra dülten. A szálloda-portások titkos üzenete ez a vendég bőkezűségéről. Aztán rá se hederített a türelmetlenül topogó vendégre, odaszólt a háziszolgának:

— Hans, vigye a nagyságos ur bőröndjét a kétszáztizenhatos szobába.

A kereskedő megkönnyebbülten sóhajtott fel. Csak akkor borult el ismét az arca, amikor a portás távozóban utána szólt:

— Csak padlásszoba kérem. Más igazán nincs.

A vendég ki akart fakadni, de aztán elfojtotta indulatát. Egy darabig dohogott magában, emlegette, hogy nincs hozzászokva ilyen bánásmódhoz, amint azonban látta, hogy rajta kívül mindenkit elutasítanak, megnyugodott és felment a szobájába.

Öt perccel később bement hozzá hajlongva a szobapincér a vendégkönyvvel. A kereskedő beírta a nevét, a személyi adatait és azt, hogy három napot szándékozik a fővárosban tölteni.

Egyébként a vendég egész napon át semmi figyelemreméltó vagy gyanus dolgot nem cselekedett. Délután megette villásreggelijét a szálloda éttermében, hat óráig szobájában aludt, vásárolt a portásnál egy huszmárkás színházjegyet a „Filmzauber“ előadásához és éjjel után rendesen hazajött. A portásnak dicsérte a színházi előadást, nagyot kacagott a kómikus Napoleon-paródiáján s a szobalánynak meghagyta, hogy hagyják aludni délig. Ajtajára kétszer ráfordította a kulcsot és azt a párnája alá rejtette. Érthető volt ez az óvatosság, hiszen milliárdos értékek voltak nála.

Másnap délután, mikor félkettőig hiába leste a szobalány, hogy a kétszáztizenhatos szám ugorjék elő a csengő jelzőtábláján, bekopogott az ajtón. Miután választ nem kapott, többször megismételte a kopogást, mind erősebben, végül már mindkét öklével dörömbölt az ajtón. Belülről semmi hang. Erre figyelmes lett a szobapincér is s most már ketten verték az ajtót minden eredmény nélkül. Majd rosszat sejtve, lefutottak a portáshoz. A szobalány arca halálsápadt volt, valósággal rázta a hideg. A portás káromkodva jött fel a liften és hatalmas hangját a földszinten is meghallották, amint dörömbölés közben beordított az ajtóban:

— Burger ur! . . . Burger u-ur!

A háziszolga rendőrért és lakatosért futott. Csakhamar megérkezett mindkettő. A kulcs belül nem volt a zárban.

A kulcslyukon keresztül csak a zárt ablak látszott a leeresztett vászonredőnyvel. A portás a kulcslyukra tapasztotta fülét:

— Odabenn nem lélegzik senki! — jelentette ki ünnepélyesen.

Akkor már a szálloda egész népe ott volt a padlásszoba folyosóján. Az igazgató a kezét tördelte. Megérkezett két világoskék zubbonyos, aranygombos rendőrtisztviselő is és az ő utasításukra felnyitották az ajtót.

Elsőnek az idősebbik, edzett rendőrtiszt lépett a szobába, de rögtön hátra is fordult.

— Itt valami tévedés van — ordította — a szoba teljesen üres!

Nyomban betódultak a hivatalos személyek. A többieket a háziszolga nagy erőfeszítéssel visszatar-totta az ajtóban.

A szobalány égre-földre esküdözött, hogy a vendég nem távozhatott el. A belülről bezárt ajtó és a kulcs a párna alatt, a csukott ablak mellette bizonyított.

Az idősebbik rendőrtiszt — Müller felügyelő, pontos, szorgalmas és megbízható, régi rendőr — nyomban tüzetesen átvizsgálta a szobát. Megállapította, hogy Burger ékszerész le sem feküdt szobájában, csak éppen, hogy levetkőzött. Azt sem teljesen, harisnyája és nappali inge eltűnt. A többi ruhadarabot gondosan összehajtogatva, rendre megtalálták. A hálóing érintetlen, benne a mosóintézet selyempapírja és a gombostű.

Az ékszerész az ágy szélén ülve vetkőzött le. A támadás — mert a rendőrtiszt nyomban kijelentette, hogy legmélyebb meggyőződése szerint, itt csak bűntényről lehet szó — akkor érte, mikor alsóruhában állott s hálóingét akarta magára öltetni.

Sehol semmi nyoma a dulakodásnak vagy vérnek. És semmi jel, merre tűnhetett el a tettes, ha egyáltalán megölték a kereskedőt.

Müller felügyelő szorgalmasan kutatgatott tovább. A szája ezenközben el nem állt s régi szokásához híven, félhangon folyton mormogott a másik rendőrtiszt felé, ki fáradhatatlanul jegyeztetett könyvecskéjébe.

— Mindent megértenék még: ez az ember holdkóros, alsóruhában sétára indult háztetőkön és eltűnt. Nem történt bűntény! Jól van! Az ablak szerkezete nem olyan, hogy önmagától becsukódott volna. Ezt belülről szorosan és nyugodtan, minden izgalom nélkül kellett bezárni. Kivülről nem zárható és nem nyitható. Viszont a falakat, padlót, mennyezetet alaposan átkutattam. Végig kopogtattam! A fejemen kezeskedem, hogy itt nincs titkos kijárat.

— Mondja csak, portás, mikor mosták fel utoljára ezt a szobát?

A portás savanyu arccal a szobalányra nézett:

— Nagyon régen, még a mult hónapban . . .

— Kár, így nincsenek nyomok.

A felügyelő ismét az ágyat vette munkába.

— Ezen a párnán nem aludt senki? Portás, ez a maguk ágyneműje? Sehol semmi nyom. Hohó . . . Mi ez?

Mindnyájan odatódultak. Ahogy a takarót fel-emelték, az ágy lábánál a fehér lepedőn egy szivar feküdt, hanyagul odavetve. Egy tizpfennigés, gyűrűtlen karcsu, szőke német szivar.

— Dohányos volt ez a Burger? — kérdezte hirtelen a felügyelő.

Nem. Senki sem látta szivarozni. A szobában nyoma sem volt a szivarcsutkának vagy a hamunak. A zsebeiben nincsen cigarettás doboz, szivartárca, vagy dohánymaradék. A kabátja ujján, a nyakkendőjén nem érzik a dohányfüstöt. Kétségtelen, nem volt szivaros ember.

— A szivar bűnjel, első bűnjel! — állapította meg jókedvűen Müller felügyelő s olyan áhitattal emelte le a lepedőről nikotintartalmu, illatos rudacs-kát, mintha valóban az egész titokzatos bűnügy megoldását tartaná a kezében.

A felügyelő folytatta munkáját.

(Folytatjuk.)

T R É F Á K

Az ijedtség, mint segélyalap.

Egy kis községben nagy tüzvész pusztított és a községnek nagy része porig leégett. A tüzkárosultak kétségbeesve az előljárásságra szaladtak arra a hirre, hogy a község segélyben részesíti őket. A segílyt kérők között ott jajveszékelt Kohn is, akinek háza azon a vidéken volt, amelyet a tűz megkimélt. A jegyző rákiáltott:

— Hát maga milyen alapon kér segílyt? Hiszen a maga háza nem égett le.

— *Leégni nem égett le*, — felelte Kohn — *de én is nagyon megijedtem.*

Két ur beszélget.

— Mit gondolsz, kérlek, a légfürdő jó a reumának?

— *Hogyne, kérlek, én is attól kap-tam az enyémet.*

Az a jó „öreg“ tönkreemenés.

Az egyik pesti kereskedő panaszkodik a másíknak:

— Rémes, kérlek, ha így megy tovább, tönkre megyek. Az üzletemben hetek óta nem láttam egy vevőt, az adóterhek kibírhatatlanok, minden-nap legalább száz pengőt ráfizetek.

— Hát ha így áll a dolog, — szól közbe a másik — miért nem csukod be az üzletedet?

— *Te hülye, — feleli a panaszkodó — hát akkor miből éljek meg?*

Czibula ur és a vizesap.

Czibula ur tökrészegen jön hajnalban haza. A konyhában gyufát gyújt, kinyitja a vízvezeték csapját, alá-tartja a gyufát és azt mondja:

— *Azt a kutya-fáját, vagy a gyufa nedves, vagy megint a gázcsap van el-dugulva.*

A nyulgerinc.

Egy ur bemegy egy vendéglőbe, megeszi a levest, aztán azt mondja a pincérnek:

— Előbb, amikor megnéztem az ét-lapot, a nyulgerinc ki volt huzva és most látom, megint odairták. Friss nyulat kaptak?

— *Nem, kérem, egy vendég a régit visszaküldte.*

Fenn az ernyő, nincsen kas.

Egy fiatal, kezdő orvos, fényűző rendelőt rendez be magának, melyben többek közt két váróterem van. Egy barátja meg is kérdezi tőle:

— Tulajdonképpen minek kell neked két váróterem?

— *Tudod, az egyikben a betegek várnak engem, a másikban én várom a betegeket.*

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 5-én.)

GABONATŐZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg 12.45—13.00, 78 kg 12.60—13.10, 79 kg 12.80—13.20, 80 kg 12.95—13.45; felsőtiszai 77 kg 11.90—12.05, 78 kg 12.05—12.20, 79 kg 12.20—12.35, 80 kg 12.35—12.45; járszázi 77 kg 12.10—12.20, 78 kg 12.25—12.35, 79 kg 12.40—12.50, 80 kg 12.55—12.65; fejeérmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg 11.90—12.00, 78 kg 12.05—12.15, 79 kg 12.25—12.35, 80 kg 12.35—12.45. *Rozs:* pestvidéki 6.40—6.50, egyéb rozs 6.40—6.50; *takarmanýárpa*, elsőrendű 9.30—9.50, takarmanýárpa, másodrendű 9.10—9.25, felvidéki sórára 11.00—13.00, egyéb sórára 10.25—11.00; *zab*, elsőrendű 9.75—10.20, zab, másodrendű 9.35—9.55; *tiszai tengeri* 6.35—6.45, egyéb tengeri 6.35—6.45; *korpa* 6.60—6.70 pengő métermázsánként.

Határidőüzlet. *Buza:* márciusra 12.90—12.91, májusra 13.30—13.32. *Rozs:* márciusra 7.63—7.66. *Tengeri:* májusra 8.05—8.06, júliusra 8.44—8.46 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön magtermelő- és magkereskedelmi r. t. jelentése.*) Az elmúlt héten a forgalom az egész vonalon jelentéktelen volt. A budapesti árú- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárúért 100 kilonként budapesti paritásában: káposztarepce 25.50—26.50, köles, vörös 7.50—8, lucerna 100—110, lóhere 73—77, tavaszi búkköny 15—16, szőzös búkköny 18—20, muharmag 11—12, lenmag, kisszemű 26—26.50, nagyszemű 28—28.50, napraforgó, fehér 17—17.50, tarka 13.25—13.50, kék mák 116—120 pengő.

Abraktakarmanýpiac. Árpakorpa 8.40, borsóhéj 8, borsókorpa 8, buzakonkoly 8.20, buzatakarmánýliszt 9.90, konkolydara 9, lenmagogácsa 16.50, napraforgópogácsa 13.50, repceogácsa 10.50, rozskonkoly 8, rozskorpa 7, rozsoesu 7, rozstakarmanýliszt 10, szójabab-pogácsaliszt nagyban 23, szójabab-pogácsaliszt kicsinyben 25, tökmagogácsa 17.50 pengő métermázsánként.

Takarmanývásár. Réti széna, másodrendű 4—5, harmadrendű, csomagolásra 2.80—3.80, sarjuszéna 3.80—4, muharszéna 4—4.80, lucernaszéna 6.75—7, alomszalma másodrendű 2.50—3.50 pengő métermázsánként.

Cirowszakál takarószalma átlagárban 10—12, bélészalma átlagárban 5—7 pengő métermázsánként. *Ciromag* 4—4.20 pengő métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, középminőségű 38—43, gyenge 35—36, bika legjobb 44, tehén, közép 34—38, gyenge 22—31 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Sertésvásár. Könnví sertés 68—80, közepes sertés 78—85, nehéz 102—106, prima keresztzett 88 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Szürőmarhavásár. Élő borjúk, belföldi szópós, elsőrendű 0.68—0.76, kivételesen 0.80, másodrendű 0.60—0.67, harmadrendű 0.48—0.59 pengő kilogrammonként, élőszulyban.

Juharak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal, kislefogas ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli szulyban 40—45 fillér, prima hizott bárányok páronként 75—80 kg között 40—45 fillér kg-kint, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázálva, páronként 6 kg sulylevonással.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.44—0.48, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.44—0.48, másféléves üszök 0.40—0.45, másféléves tinók 0.35—0.40 pengő kilogrammonként.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 240—590, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 150—260, alárendelt minőségű lovak 18—95, vágólovak 15—110 pengő darabonként.

Gyapju. A hazai piacon a forgalom jelentéktelen volt. Középminőségű uradalmi fésűsgyapjuért kilogrammonként 1.22½ pengő fizettek az állomás.

Nyersbőr. Marhabőr, minden szulyban, magyar 0.45—0.50, tarka 0.55—0.60, borjubőr, rövid lábbal 0.75—0.80 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 0.32, lefőltözött tej 0.10—0.12, tejszín 1.60—2.60, tejföl, kicsinyben 1—1.80 pengő literenként, centrifugált vaj, kicsinyben 2.80—3.40, szedett vaj 2.40—2.80, tehéntúró 0.70—1, juhtúró 2—2.40, juhsajt 1.80—2.20, trappista sajt 1.80—2.80, emmentáli 2.80—4 pengő kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 0.80—2.20, tyúk 1.80—3 pengő darabonként. *Lélt baromfi:* hizott lud és ruca 1.20—1.60, csirke 1.60—2.40, tyúk 1.30—1.80, hizott pulyka 1.50—1.80, libamáj 3—6 pengő kilogrammonként. *Tojás* darabja 9—13 fillér.

Vadpiac. Szarvascomb, kilogrammonként 1.60—1.90, őzcomb 2.80—3, vaddisznócomb 1.40—2.30, nyul bőrbén, darabja 2—4 fácán 2—3, fogoly 1.30—1.50 pengő.

Zöldség. Sárzárépa kilogrammja 10—20, petrezselyem 14—22, zeller 20—30, kalarábé 12—20, karfiol 30—50, vöröshagyma 8—14, fokhagyma 40—80, cékla 12—20, fejeskáposzta 5—12, kelkáposzta 6—14, vöröskáposzta 12—24, fejjesaláta, darabja 6—20, torma 50—160, burgonya, őszi rózsza 10—14, nyári rózsza 14—18, kiffli 16—24, champignon gomba 160—280, fekete retek 10—24, zöldpaprika 18—70, tök, főző 14—26, sóska 30—60, paraj 36—60 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. Alma 0.40—2.40, birsalma 0.36—0.80, körte 0.70—2, naspolya 0.60—1.60, szőlő 0.48—0.80, dió 1.10—1.50, gesztenye 0.40—1, mandula 0.60—0.80 pengő kilogrammonként.

Méz, pergetett kg-kint 1.20—1.60 pengő.

Paprika. *Termelői árak Szegeden:* Csövespaprika füzetlenként 0.50—0.90, édesnemes paprika 0.70—0.95, félédés paprika 0.50—0.60, elsőrendű paprika 0.40—0.50, másodrendű paprika 0.30—0.35, harmadrendű paprika 0.25—0.30 P. — *Kalocsán:* Füzérpaprika 0.16—0.20, édesnemes paprika 0.75—0.95, rózsapaprika 0.47—0.57, másodrendű paprika 0.20—0.30, harmadrendű paprika 0.10—0.14 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 0.80—2, jegelt, nagyság szerint 0.80—1.50, harsa, élő 2.40—4, jegelt 1.60—3 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Falusi borokért 1.10—1.30 pengő, urasági tételekért 1.50—1.80 pengő, különösen jóminőségű áruért többet is fizetnek Malligand- és hektoliterfokonként, ab termelőhely. Néhány helyen a falusi borokat már 1 pengővel is kínálják Malligand- és hektoliterfokonként, de ezek igen súlyos minőségűek és olyan állomásokról kerülnek elszállításra, ahonnan a fuvar Budapestig drágább.

Fapiac. A *fenyőfapiac* árai szilárdak és kétségtelen, hogy a tavasz folyamán magasabb árakkal kell számolni *Lombfában* csak nagyon kevés üzletkötés jött létre, az árak rendkívül nyomottak. *Tűzifában* az enyhe időjárás kedvezőtlenül befolyásolja az üzletmenetet. Csak az olesó fanemeket vásárolják, cser-, szilakácát. Az árak hanyatló irányt mutatnak. Belföldi búkkhasáb ára 280—290, cserhasáb 235—245, gyertyánhasáb 255—265, friss akáchasáb 215—225 pengő va-gononként, budapesti paritásban.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 5-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1800 (1840); dollár 570.50 (573.50); hollandi forint 229.30 (230.70); német márka 135.70 (136.60); svájci frank 110.70 (111.40) pengő. *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Cseh korona 16.91 (17.01); szerb dinár 7.30 (7.80), francia frank 22.30 (22.50) lengyel zloty 63.95 (64.45); bolgár leva 3.95 (4.25); olasz lira 29.90 (30.20) pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, december hó 11-én: Állat- és Kirakodóvásár: Kisújszállás.

Hétfő, december hó 12-én: Állat- és kirakodóvásár: Dunapataj, Cece, Füzesabony, Irsa, Kőszeg, Nagyoroszi, Rácalmás, Vajszló, Várpalota, Vásárosnamény. — *Kirakodóvásár:* Mád.

Kedd, december hó 13-án: Állat- és kirakodóvásár: Dunapataj, Göncz, Pápa, Villány. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Körmen, Tamási. — *Marha- és kirakodóvásár:* Vásárosmiske.

Szerda, december hó 14-én. Állat- és kirakodóvásár: Csorna (bizonytalan), Pápa, Sárospatak, Székesfehérvár.

Csütörtök, december hó 15-én. Állat- és kirakodóvásár: Hajdúhadház, Jánk, Nyír-ábrány, Nyír-bátor. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Keszthely, Sarkad. — *Állatvásár:* Mezőkövesd.

Péntek, december hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Szarvas, (sertésvásár bizonytalan), Veszprém. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Sarkad.

Szombat, december hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Szarvas, (sertésvásár bizonytalan).

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

MAYER EMIL.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.